

Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw - Willebroek

Vaertlinck *contact*

Abonnement: 20 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. GSM 0477 266 537 | rene.pattyn@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 0881.351.205

IBAN BE94 7512 0635 5214 | BIC AXABBE22

Erkende culturele vereniging Willebroek: culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Annie Van Dessel (Voorzitter)

Jan Peeters (Ondervoorzitter)

Gust Van Auwenis (Ere-voorzitter)

René Pattyn (Secretaris)

Guido Van Humbeek (Peningmeester)

Leon Bernaerts

Natalie Geuens

Rik Van der kriecken

Vaertlinck vzw is lid van

Colofon

Op de cover

Rechts boekenwinkel van Louis Haems hij verkocht daar schoolgerief, vulpenpen, boekentassen in leder enz.

Editie

Jaargang 18 | nr. 4 | oktober-november-december 2023

Werken mee aan dit nummer

Leon Bernaerts
René Pattyn
Ward Goossens
Annie Van Dessel
Guido Van Humbeeck

Vormgeving

Natalie Geuens

Eindredactie

Annie Van Dessel
René Pattyn

Verantwoordelijke uitgever

Annie Van Dessel
Voorzitter
Tisseltsesteenweg 92
B-2830 Willebroek

Redactieadres

Molenweg 24
B-2830 Willebroek
info@vaertlinck.be
www.vaertlinck.be

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten of beeldmateriaal kan slechts gebeuren mits schriftelijke toelating van de auteur en vermelding van het tijdschrift Vaertlinck Contact, jaargang en nummer. Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Voorwoord

Geachte lezers,

Het is weer zover. U heeft ons laatste nummer van 2023 in handen. Hierbij onze herinnering om voor 15 december uw abonnement voor 2024 te verlengen – hartelijk dank!

Na een mooi na-zomertje komen de donkere, frisse dagen binnensluipen. Tijd om in een lekker warm huis, gezellig in je zetel, onze schrijfsels te lezen. Met een kop hete thee...

In december kunnen we nog gratis genieten van de expo "225 jaar Boerenkrijg in Rivierenland". Vaerlinkck v.z.w. werkte mee en vertaalde o.a. een opmerkelijke brief. Adres: Sint-Amanduskerk Blaasveld, Wouters-Lefebvreplein 7/13, 2830 Willebroek.

Open: zaterdag 2 en 9 december – 14u tot 17u en zondag 3 en 10 december – 14u tot 17u.

U krijgt in dit tijdschrift de primeur... de vertaalde brief die Emmanuel Rollier schreef, korte tijd voor de Boerenkrijg losbarstte. Te lezen "in de taal van toen" - 1798.

We houden eraan u een prettige Kerst en fijne Eindejaarsfeesten te wensen, samen met uw geliefden, in alle veiligheid en in VREDE !

De redactie

Inhoud

Hoe België overleefde... (10)	2
Vrijwillig Pompierskorps van Willebroek	7
Bijl van voorouder	10
Brion Josephus, pastoor te Blaasveld	12
Willebroek in de filatelie (1)	20
Opendeurdag	27
Boerenkrijg, 225 jaar later...	28
In Vlaamse Velden	33
Hernieuwing abonnementen	35
Ere- en steunende leden	36
Advertenties	37

40/45

want aan 't verleden komt geen einde...

HOE
BELGIË
OVERLEEFDE...

10

TEN TIJDE VAN BEZETTING

Wanneer de Duitsers ons land binnenvallen, worden duizenden Belgen door een panische schrik bevangen. De herinnering aan de Eerste Wereldoorlog en een beeld van een Duits leger dat hen als een leger van Hunnen is afgeschilderd, jagen hen in massa's op de vlucht...

EEN EERSTE BRES...

De paniek die de bevolking bij de inval van de Duitsers heeft aangegrepen, is ook naar de burgemeesters overgewaaid. Ongeveer een derde van de naar verluidt 2617 burgervaders is op de vlucht geslagen en vele schepenen en gemeenteambtenaren

zijn in hun spoor gevolgd en sommigen kwamen maar laat of zelfs helemaal niet meer terug (*zie voorgaande aflevering 9*).

Na de bezetting van België rekende de bezetter erop dat de lokale besturen, in de eerste plaats vertegenwoordigd door de burgemeester, gewoon en onderdanig zouden doorwerken ten einde efficiëntie en dienstbaarheid aan de Duitse oorlogsvoering te verhogen. Dringende maatregelen blijken dan ook noodzakelijk om orde te scheppen in de chaos die in de gemeente heerst. Overal in het land komen comités van notabelen tot stand en (niet gevluchte) gemeenteraadsleden worden tot schepenen benoemd om de ontbrekende schepenen te vervangen, die op hun beurt –ter vervanging van de gevluchte burgemeesters- een waarnemend burgemeester aanstellen.

Deze benoemingen moeten ertoe leiden dat een oplossing gezocht wordt voor de twee grootste problemen: nl. bevoorrading en financiën.

OPGESTAAN IS PLAATS VERGAAN!

De postverlating zal evenwel blijvende gevolgen hebben en talrijke burgemeesters vallen onder de administratieve bijl. Het toenmalige Departement van Binnenlandse Zaken, belast met het onderzoek van de dossiers van burgemeesters die hun post verlaten hebben, zal maatregelen treffen: schorsing voor bepaalde duur, ambtsontheffing en zelfs ontslag.

Wanneer de opgelegde sancties voor de bezetter te mild lijken, treedt hij zelf op door middel van een verordening.

Dankzij deze verordening van 18 juli 1940 kan het militair bestuur dus zelf optreden tegen degenen die de Duitsers niet gunstig gezind zijn. Meer zelfs, de uitschakeling van deze 'weerspannigen' van wie de meesten trouwens gevlucht waren, wordt zelfs gunstig onthaald bij een groot gedeelte van de bevolking die in haar ontgoocheling en ontredering scherp reageert tegen diegenen die hun post verlaten hebben, vooral wanneer de gemeentekas eveneens verdwenen is.

Aangezien de bezetter zich bijgevolg geruggesteund voelt door de vijandige stemming in de openbare opinie tegen gevluchte Belgische autoriteiten, maakte hij van de gelegenheid dankbaar gebruik om bedoelde verordening tevens op gouverneurs en arrondissementscommissarissen toe te passen.

MET PENSIOEN OP ZESTIG

Vrij spoedig begint de bezetter zijn wil duidelijk op te dringen. Wanneer blijkt dat er nog teveel ambtenaren en burgemeesters zijn, die niet goed 'meewerken', wordt een nieuwe maatregel genomen: nl. de pensioengerechtigde leeftijd wordt op 60 jaar gebracht. Alhoewel uitzonderingen toegestaan zijn, moeten dus principieel alle rijks-, provincie- en gemeenteambtenaren, burgemeesters en schepenen hun functies neerleggen wanneer ze de leeftijd van zestig jaar bereikt hebben. Dit opent uiteraard de mogelijkheid om duizenden nieuwe benoemingen te doen.

Parallel met deze ingreep in het personeelsbestand, werden er ook structurele wijzigingen aangebracht. Dit betekende o.m. de schorsing van de gemeenteraden en de uitbreiding van de bevoegdheden van de uitvoerende macht; met name die van de burgemeester en schepenen.

De Duitsers wensen een nieuw, jong en dynamisch kader met zin voor initiatief en Schwung.

Belangrijk was de aanstelling in april 1941 van VNV-topman Gerard ROMSEE als secretaris-generaal van het Departement Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid (zie eveneens voorgaande aflevering 9).

Staf
DE CLERCQ

DE GREEP NAAR DE MACHT

Het spreekt voor zichzelf dat in hoofdzaak Nieuwe Orde – gezinde figuren hiervoor in aanmerking kwamen.

In Vlaanderen was het collaborerend VNV (Vlaams Nationaal Verbond) kandidaat nummer één om de vrijgekomen plaatsen in te nemen. De partij van Staf DE CLERCQ had reeds voor de oorlog haar totalitaire ambities inzake de verovering van de volledige staatsmacht niet onder stoelen of banken gestoken.

Door het afsluiten van een tactisch bondgenootschap met de Duitse bezetter, kon het VNV tijdens de bezetting realiseren wat vóór de oorlog niet mogelijk was, nl. een massale infiltratie in 's lands bestuur. Het veroveren van machtsposities werd niet van bovenaf opgelegd, maar gebeurde onder druk van de militanten die op alle niveaus klaarstonden om de vooroorlogse gezagsdragers opzij te schuiven. Het Duitse militair bestuur steunde weliswaar de aspiraties van het VNV, maar met enig voorbehoud: de machts-greep mocht de vitale economische sectoren niet destabiliseren.

De eerste benoemingen van VNV'ers of VNV-sympathisanten die onder druk van het militair bestuur tijdens het eerste bezettingsjaar werden doorgevoerd, betrof twee secretarissen-generaal en vier gouverneurs.

Het VNV was een radicaal Vlaams-nationalistische met nazi-Duitsland sympathiserende Nieuwe Orde-partij opgericht op 8 oktober 1933 door Staf DE CLERCQ en die tijdens de

Tweede Wereldoorlog officieel collaboreerde met de Duitse bezetter. Deze richting werd echter niet door alle Vlaams-nationalisten toegejuicht.

De inname van deze hoge bestuurspost maakte vanzelfsprekend de succesvolle infiltratie van het VNV in de gemeentebesturen mogelijk.

VAN BURGEMEESTER NAAR OORLOGSBURGEMEESTER...

Via de Duitse verordeningen en de Besluiten van het Comité van Secretarissen-generaal, bleef na verloop van tijd slechts 30% van de vooroorlogse burgemeesters over en dan veelal in landelijke gemeenten waar ze zich, mits voorzichtig handelen, konden handhaven. Het VNV nam dus 70% van de oorlogsburgemeesters voor zijn rekening en slaagde erin iets meer dan de helft van de gemeentebesturen geheel of gedeeltelijk in handen te krijgen. (Ter vergelijking: in 1938 had het VNV slechts 3% van de gemeenteraadzetels).

De bezetter stapte af van de door een meerderheid binnen de gemeentebesturen verkozen en voorgedragen burgemeester. De eerder verkozen burgemeester werd vervangen door een bezoldigd burgemeester-ambtenaar.

Hij hoefde geen lid van de (overigens afgeschafte) gemeenteraad meer te zijn en hoefde zelfs niet eens meer in de gemeente te wonen om benoemd te worden.

Om de intrede van het VNV in de lokale besturen te vergemakkelijken werd de vooroorlogse benoemingsprocedure aangepast:

benoemingen buiten de raad werden regel in plaats van uitzondering.

Bovendien was er ook het zgn. GENEHMIGUNGS-RECHT (zich het recht voorbehouden) van de bezetter dat toeliet ongunstige voordrachten eenvoudigweg te kelderen.

De oorlogsbenoemingen gebeurden dus zogezegd via legale weg, maar die legaliteit werd evenwel eerst uitgehold.

Vanuit VNV-kringen werd die personeelwissel in de lokale besturen vanzelfsprekend voorgesteld als een noodzakelijke ingreep.

GROOT-WILLEBROEK 1940/1945		
	RECHTMATIGE BURGEMEESTER	OORLOGSBURGEMEESTER
WILLEBROEK	Gaston FROMONT Burgemeester: 1928/1952 Tijdens de oorlog door de bezetter afgezet en naar Fort van Breendonk gebracht.	Edmond DE RIDDER Burgemeester: 1941/1944
BLAASVELD	Ludovic Lefebvre Burgemeester: 1911/1944 Opgevolgd door zijn broer Anatole die burgemeester was van 1945/1958	Jan Van de Vondel Burgemeester: ??/1944
TISSSELT	Gustaaf BAECKELMANS Burgemeester tot 1945. In 1941 gearresteerd als lid van de Verzetsbeweging 'De zwarte hand'. Doorliep naast het Fort van Breendonk Verschillende Duitse en Poolse kampen. Overleed drie dagen na zijn bevrijding aan de doorstane ontberingen. Opgevolgd door Jozef DE PRINS	Rik DE HOLLANDER Burgemeester: ??/1944
HEINDONK	Albert CLUYDTS Burgemeester van 1921/1945	Albert CLUYDTS
BREENDONK	Albert MOORTGAT Burgemeester 1921/1944	Albert MOORTGAT Na de bevrijding vervangen door Jozef COOLS (waarnemend burgemeester 1944/1946)

Er was behoefte aan jongere krachten, beter opgewassen tegen het toenemend aantal taken, argumenteerde men.

De nieuwe gezagsdragers konden zich voltijds aan hun opdracht wijden en werden hiervoor ook beter bezoldigd. Maar het voorrang verlenen aan de partijbelangen boven andere kwalitatieve criteria, leidde tot moeilijkheden.

De partij zag zich genoodzaakt VNV-burgemeesters die niet opgewassen bleken tegen hun taak te begeleiden. Een ander probleem dat zich voordeed, was het gebrek aan legitimiteit van deze VNV-bestuurders, die na verloop van tijd soms totaal geïsoleerd stonden ten opzichte van de bevolking. Sommigen werden zelfs vermoord... .

Na de oorlog werden alle benoemingen van de oorlogsburgemeesters door de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken (Romsée) en de buiten de raad benoemde gezagsdragers, door de Belgische regering in Londen nietig verklaard en –via de repressie- in meer of mindere mate gestraft (van vrijwel onmiddellijke vrijspraak tot ter dood veroordeling. Hun benoeming gaf geen recht op pensioen en ze werden evenmin opgenomen in de lijst van burgemeesters van hun gemeente.

De voormalige rechtmatige burgemeesters – als ze nog beschikbaar waren- hernamen hun ambt en bleven in de lijst van wettige burgemeesters ingeschreven alsof ze de hele oorlog het ambt, zonder onderbreking, hadden uitgeoefend.

(wordt vervolgd: van berusting naar beroering)

Vrije bewerking naar 'België in de Tweede Wereldoorlog' (Uitg. de nederlandse boekhandel). Met toestemming tot bewerking en publicatie voor Vaertlinck Contact van de huidige Uitgeverij Pelckmans Uitgevers.

Andere geraadpleegde bronnen:

-Hoe België wereldoorlog II overleefde.

-Belgiumwwii.be

-Nieuwe encyclopedie van de Vlaamse Beweging

-Oorlogsburgemeesters – Nico Wouters

De oorlogsburgemeester in wel en wee...

Oorlogsburgemeesters zijn er in alle maten, van eerder gematigd tot zeer radicaal. Veel oorlogsburgemeesters passen hun gedrag echter aan wanneer ze zien dat Duitsland de oorlog gaat verliezen en ze verschuiven hun nationaal- socialistisch ideeëngoed naar de achtergrond en investeren in zichtbare hulp aan de bevolking. Vrijwel allen combineren bovendien collaboratie met de Duitse repressie enerzijds met bestuursmaatregelen ten gunste van (een deel van) de bevolking anderzijds.

In de naoorlogse bestraffing is er geen kant en klare strafmaat. Sommigen worden ter dood veroordeeld, anderen komen vrijwel onmiddellijk vrij. Het militair gerecht hanteert een zuiver juridische logica en brengt het politiek aspect naar voor. De verdediging trekt de kaart van 'het goede bestuur' van de oorlogsburgemeester.

Daardoor ontstaat in Vlaanderen een beeldvorming van de oorlogsburgemeester die zich nooit met politiek bezighield maar zich opofferde voor de bevolking en toch slachtoffer werd van de naoorlogse repressie.

Hierbij mogen we toch niet vergeten dat lokale VNV-bestuurders meehielpen aan de registratie van joden en aan het zoeken naar ondergedoken personen die de verplichte tewerkstelling trachtten te ontlopen. Ze voerden bovendien propaganda voor het Oostfront en zetten niet- VNV-gezinde gemeente-ambtenaren gewoon af.

Maar eerlijkheidshalve dient ook vermeld dat er VNV-bestuurders waren die zich met hun openbare functies gingen identificeren en daardoor in conflict kwamen met de partij. Zij volgden de richtlijnen van hun partij niet of slechts gedeeltelijk op.

Vrijwillig Pompierskorps van Willebroek

In het jaar 1863 werd in de Dorpstraat, heden de August Van Landeghemstraat, ongeveer ter hoogte van de Stationsstraat de eerste brandweerkazerne opgericht. Dit gebouw grensde aan de Kloosterstraat en had verschillende functies zoals "De Waag" en het cachot, in de volksmond "Den Bak" genaamd. Later werden er enkele huizen aangebouwd die dienst deden als herberg "De Duvel", "De Engel" en "Harlem", deze werden met de grond gelijk gemaakt in 1987. Na afbraak van de brandweerkazerne bleef er een pleintje over. Het werd opgefrist met een beeldhouwwerk, gemaakt in opdracht van de Lions Club Klein-Brabant Vaarland door beeldhouwer Henri Van Beersel, genaamd "De Waag".

Het Vrijwillig Pompierskorps van Willebroek werd opgericht rond het jaar 1880 telde toen een vijftwintig leden, die onder leiding van kapitein Vleminckx de brandslangen hanteerden. Het ledenaantal groeide en werd aangevuld met De Cleen, D. De Winter, Florimond Rossaert, Jozef Verzezen en Jules Van Hoeck als kapitein.

Het Vrijwillig Pompierskorps in 1890 – Foto archief René Pattyn

In het jaar 1930 ging het Pompierskorps niet akkoord met de administratieve verplichting geworden in-menging van het gemeentebestuur. Het korps spartelde subsidieeloos de toekomst tegemoet toen bleek dat het gemeentebestuur op 15 mei 1931 tot de oprichting van een Gemeentelijk Vrijwillig Brandweerkorps zou overgaan. Met als gevolg veel ambras en nog meer moeilijkheden tussen het door het gemeentebestuur gemedene Pompierskorps en het van dan af het Gemeentelijk Vrijwillig Brandweerkorps in de watten legden.

Het bestuur van de Vrijwillige Pompiers op 2 april 1931 was als volgt samengesteld:

Kommandant:	Jules Van Hoeck*
Kapitein:	Edward De Borger*
Luitenant:	Jos Vleminckx*
Onderluitenant:	Aan te duiden door het schepencollege
Sergeant-majoor:	Leonard De Boeck*
Sergeant:	Frans Moeremans*
Sergeant:	Frans De Nies*
Brigadier:	Louis Van Eeckhout
Brigadier:	Adolf Persoons

Bijgevoegde leden:

Lansman:	Frans Duymelinck*
Klaroen:	Florent Van Hoorenbeeck*

De leden aangeduid met (*) zijn oud-pompiers.

Vrijwillig Pompierskorps Willebroek – Archief René Pattyn

Op 3 februari 1931 aanhoort het schepencollege de uitleg van de heer René Lacourt (was tot aan zijn dood in 1953, voorzitter van de Vrijwillige Pompiers), vergezeld van de nieuwe Commandant der pompiers, de heer M. Cools en een 12-tal manschappen, over het geschil dat ontstaan is met de vroegere bevelhebber Jules Van Hoeck. Het college besluit J. Van Hoeck en zijn partijgenoten te ontbieden op het gemeentehuis.

Het schepencollege ontvangt de afgevaardigden en neemt kennis van het schrijven van de groep J. Van Hoeck, over de aanneming van het reglement vastgelegd tijdens de raadszitting van 19 maart 1931.

Het College meldt dat het korps van Klein-Willebroek 18 leden zal tellen in plaats van 14.

Op 21 april 1931 aanvaardt het College het ontslag van het Vrijwillig Pompierskorps. Het wordt aangezocht de sleutels der bergplaatsen van het materiaal tegen 15 mei a.s. ter beschikking te stellen. Dankbetuigingen zullen aan het korps aangeboden worden voor de bewezen diensten.

5 mei 1931 wordt met oud-bevelhebber J. Van Hoeck en enkele afgevaardigden overeengekomen om de sleutels te overhandigen; hij verbindt zich met de manschappen die hem trouw gebleven zijn, de brandweerdienst verder te zetten.

26 mei 1931 verklaart het schepencollege zich akkoord over de lijst der manschappen die het nieuw pompierskorps zullen uitmaken te Klein-Willebroek, met als bevelhebber V. Poupaert.

23 juni 1931 benoemt het schepencollege overeenkomstig art. 2 van het reglement op de brandweer de nieuwe brandweerleden voor de Afdeling Willebroek en de Afdeling Klein-Willebroek.

In de overgangsjaren ging het er hevig aan toe.

Er was toen een open strijd aan het woeden tussen het Vrijwillig Pompierskorps en het Gemeentelijk korps. De mannen van Lacourt (het vroegere pompierskorps) rukten ook nog uit niettegenstaande de gemeente deze reeds afgeschreven had. Met de klaroen werden de mannen opgeroepen. Wie eerst aanwezig was mocht blussen. Er was een tijd dat de Gemeentelijke Vrijwillige brandweer een leiding legde en dat de mannen van Lacourt deze leiding ontkoppelden en zelf begonnen te spuiten. Het ging er toen fanatiek aan toe, men zou elkaar van het dak gespoten hebben, zelfs de klaroenblazer durfde niet meer blazen.

Op 6 oktober 1931 ontvangt het schepencollege een afvaardiging van het Gemeentelijk Brandweerkorps aangevoerd door bevelhebber Jules Van Hoeck.

Adjutant De Boeck geeft verslag over hun reddingswerken tijdens het brandongeval aan de eigendommen van Mw. Wed. Brems op de Boomsesteenweg op vrijdag 2 oktober 1931. Hij maakt een relaas over het slecht optreden van de leden van het Vrijwillig Pompierskorps, die insgelijks met hun eigen materiaal aan de reddingswerken deelnamen en dat als volgt kan worden samengevat:

1. De lansman van het Gemeentelijk Brandweerkorps en diens helper werden meermaals besproeid door de lans van het ander korps zodat zij verhinderd werden op een doeltreffend manier den brand te blussen.
2. Meermaals werd de lans van het Vrijwillig Pompierskorps gericht, langs het uitgebrand binnenhuis, op het dak waarop zich manschappen bevonden van het Gemeentelijk brandweerkorps op gevaar af deze redders naar beneden te doen storten.
3. Op zeker ogenblik werd door andere leden van het Vrijwillig Pompierskorps getracht de darm van de pomp van het ander korps af te koppelen om ze met hunne te kunnen verbinden.

Adjutant De Boeck kan niet bevestigen dat deze daden vrijwillig begaan werden; hij heeft zich bepaald met deze feiten aan te halen omdat de gemeenteoverheid er de nodige gevolgtrekking kan uit nemen.

Bevelhebber Van Hoeck vestigt de aandacht van het schepencollege op de ernstige gevolgen die de hernieuwing van dergelijke feiten zou kunnen meebrengen en vraagt doeltreffende maatregelen te nemen in 't belang van de openbare orde.

De Burgemeester belooft deze zaak bij hoogdringendheid in de vergadering van het schepencollege van heden te bespreken.

Het College na kennisneming van hetgeen voorafgaat zal aan den gemeenteraad van 13 dezer een

politierglement voorleggen ten einde dergelijke feiten te voorkomen.

Het reglement van het Vrijwillig Pompierskorps wordt goedgekeurd in de zitting van 19 maart 1931.

Het Vrijwillig Pompierskorps bleef echter als vereniging, onder leiding van René Lacourt verder deelnemen aan de Willebroekse handel en wandel. Zij hielden ook hun teerfeest op dezelfde dag het Gemeentelijk Vrijwillig Brandweerkorps, nl. met het octaaf van Driekoningen (Verloren maandag).

In de omschrijving van de taken die aan het gezag en de waakzaamheid van de gemeentelijke korpsen zijn toevertrouwd bij art. 3 van titel XI van het decreet van 16-24 augustus 1790, vinden wij, "het voorkomen met alle nodige voorzorgsmaatregelen en het beletten door alle hulpmiddelen van rampen, branden, plagen, enz."

Het Koninklijk besluit van 15 maart 1935 was de aanleiding om de gemeentelijke brandweerdiensten beter te organiseren en deze doelmatiger uit te rusten in het belang van de bevolking.

Foto: archief René Pattyn

Op 10 januari 1980 werd naar aanleiding van honderd jaar "Vrijwillige Pompiers" het vaandel van de feestvierende vereniging door Jean Van Dooren († 2002) op een symbolische manier aan burgemeester Hugo Adriaenssens († 2000) overhandigd. Cécile Mees nam de taak op zich en overhandigde op haar beurt het oude vaandel aan de toenmalige dienstchef Pascal Saelens. Het vaandel berust nu in het archief van Brandweer Rivierenland Post Willebroek

Bronnen:

Documentatiemap van ere-commandant François De Boeck († 15 oktober 2018), geschenken aan René Pattyn.

Geschiedenis van de Willebroekse Brandweer, Karel De Decker met medewerking van René Pattyn. Uitg. Gemeentebestuur van Willebroek, D/2005/9688/5. Te koop in de gemeentelijke bibliotheek en het Administratief Centrum, Pastorijstraat 1, Willebroek.

René Pattyn

Bijl van voorouder (*)

Herkomst: Blaasveld.

Datering: circa 6.000 jaar oud.

We vonden deze bijl in onze tuin in Blaasveld (Willebroek).

Het betreft een gepolijste bijl uit het neolithicum, het tijdperk van de vroegste landbouwers, tussen 5250 en 3000 voor Christus. Dat is het tijdperk waarin ook menhirs en megalietgraven werden gebouwd in het Waalse Wéris. De eerste landbouwers moesten flink wat bomen omhakken en ontwikkelden daartoe gepolijste bijlen, die met behulp van hars in een houten handvat werden vastgezet.

Neolithische bijl gevonden in Blaasveld (foto: fam. Vleeschouwers-Vanhecke)

In onze streken werden vooral stenen gebruikt uit de Voerstreek of het Waalse Spiennes. Zo'n bijl heeft een antiquarische waarde van een honderd euro, maar is vooral historisch van belang. Dergelijke archeologische vondsten dien je te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, een e-mailtje volstaat (www.onroerenderfgoed.be). Zo gaat de archeologische informatie niet verloren. Een object waarvan de vondstcontext niet bekend is, verliest een belangrijk deel van zijn waarde. Tot daar het artikeltje.

Geslepen bijlen

Geslepen bijlen zijn het meest kenmerkende type werktuigen uit het Neolithicum. Het vroegste voorkomen van geslepen bijlen is ook internationaal de definitie van de start van het Neolithicum. Vuurstenen bijlen werden al veel vroeger dan andere werktuigtypen herkend door mensen als oude vondsten. Bij neolithische bijlen wordt eerst via voorbewerking de ruwe vorm van een bijl geslagen, daarna wordt deze geslepen tot dat een gladde snede ontstaat. Dit slijpen gebeurde vaak met behulp van grote grofkorrelige stenen, zoals de slijpsteen van Slenaken.

Slijpsteen van Slenaken

Bij het slijpen werd water toegevoegd zodat het vrijgekomen slijpsel van zowel de bijl als ,de slijpsteen afgevoerd kon worden. Na uren slijpen hield men zo een spiegelgladde bijl over. Niet alleen kan door slijpen een grote controle verkregen worden over de vorm van de bijl, maar door de regelmatigheid wordt ook de schok van het slaan over de gehele steen verdeeld, waardoor er minder kans op breuken is.

Geslepen bijlen werden, zoals de naam doet vermoeden, vooral gebruikt om hout te hakken. Ze werden vrijwel altijd in een schacht gebruikt. Hiervoor kunnen schachten/vattingen van hout, been en bot gebruikt zijn. Doordat de top (achterkant) van de vuurstenen bijl vaak smaller is dan het midden, klemmen de bijlen zich bij het slaan vanzelf in de vatting vast.

(*) Artikel uit *Knack Weekend*, nr. 9 van 25 februari 2015.

Wikipedia: slijpsteen van Slenaken, een dorp langs de oever van de Belgisch-Nederlandse rivier de Gulp. De steen ligt in het Roebelbos.

Gemeente Wéris (Waals: Wérisse), dorp in de provincie Luxemburg, deelgemeente van Durbuy en één van de mooiste dorpen in Wallonië.

Gemeente Spiennes, dorp in de provincie Henegouwen (Hainaut) en deelgemeente van Bergen (Mons).

Met dank aan Stefaan en Katrien Vleeschouwers-Vanhecke, Blaasveld.

René Pattyn

Brion Ferdinandus Josephus, bijna vergeten pastoor van Blaasveld, telg van een voornaam geslacht.

In het kader van Blaasveld 700 jaar parochie is het een goed moment om deze figuur beter in het daglicht te plaatsen, want hij lijkt wat over het hoofd te zijn gekeken.

Wanneer we de naamlijst der Pastoors in het boek “Blaasveld mijn dorp” overlopen vinden we van Ferdinandus Josephus geen spoor. Wel wordt vermeld dat pastoor Simon Nicolaas Van Roy dienst deed tot 1724. ‘Hierna bestaat een leemte van 19 jaren, in 1794 wordt R.L. Van Baelen vernoemd’. Van 1724 tot 1794 is er geen hiaat van 19 jaren, maar wel een van 70 jaren! Oplossing van het probleem: opvolger van pastoor Van Roij uit Rotselaar was Andreas Damin uit Brussel die van 22/07/1722 tot 15/10/1743 pastoor was. Zijn opvolger vanaf 16/07/1743 was Ferdinandus Josephus Brion uit Grimbergen. In het voorlaatste nummer van Vaertlinck Contact heeft Fons De Bondt onrechtstreeks op mijn aangeven pastoor Brion aan de lijst van pastoors te Blaasveld toegevoegd.

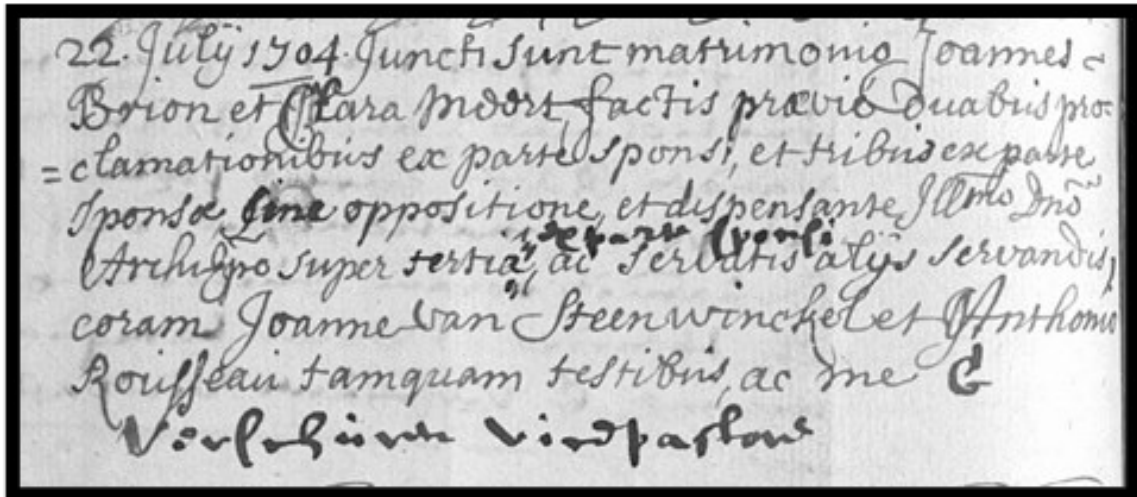
De eerste gegevens van pastoor Brion kwamen we op het spoor via een schepenbrief in ons persoonlijk archief. Het betreft de verkoop in 1753¹ door de familie Brion aan mijn voorouders Jan van Campenhoudt, gehuwd met Maria Alewaters, van vijf dagwand land “het dievenblock” te Heffen op de grens met Blaasveld. Het land bleef geruime tijd in familiebezit. In die Schepenbrief wordt de erfenis van wijlen sieur Jan Brion, meier van Eppegem, Zemst, Nassau, Weert, etc., gehuwd met Anna Meert uit Tisselt, uit de voeten gedaan in 7 staken.

Ferdinandus Josephus Brion “pastoor der Prochie van Blaesvelt” trad hier op in eigen naam en als vertegenwoordiger van andere familieleden. Een heel uitgebreide familiesamenstelling werd beschreven in die 7 staken. Ze waren allen erfgenamen van wijlen sieur Jan Brion meier van Eppegem, Zemst, etc. Jan zou eerst gehuwd zijn met Anna Verstappen te Brussel St. Lambrechts Woluwe op 22/05/1667, maar dat konden we niet verifiëren. Ze stierf te Eppegem op 06/11/1698².

6.9.1689 Anna Vanderstappen - uxor Joannes Brion

Van hen kennen we drie kinderen: Anna (Imde 1667 – Epegem 1719), Joannes en Franciscus Brion x 1) 1689 Catharina van den Bergh en 2) 1707 Theresia de Smet.

Een tweede huwelijk ging Jan Brion aan te Brussel Sint Catharina op 22/07/1704 met Clara Meert uit Tisselt.³

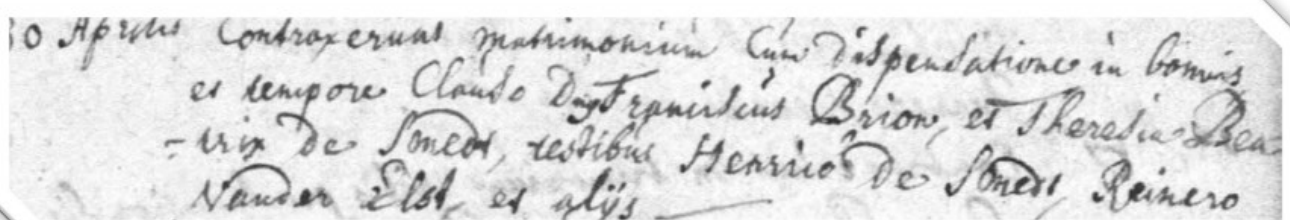

22. July 1704 Juncti sunt matrimonio Joannes Brion et Clara Meert factis praevid duabus proclamationibus ex parte sponsi, et tribus ex parte sponsae sine oppositione, et dispensante Illmo Dno Archiduco super tertia ac Tertio alij servandis coram Joanne van Steenwinckel et Anthone Rousseau tamquam testibus, ac meo & Verbohure vicario

5

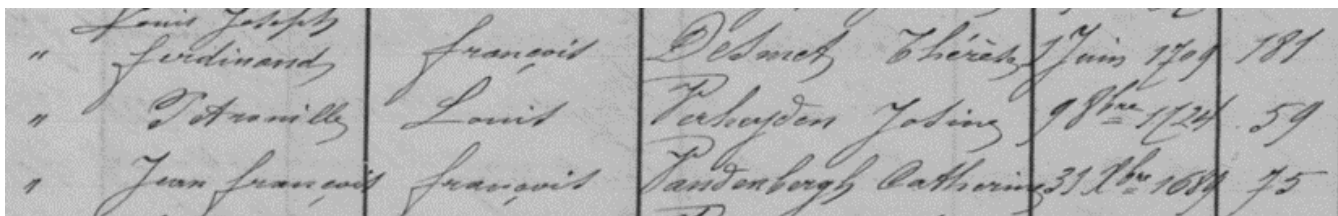
Zoon Franciscus Brion uit het eerste huwelijk was dus eerst op 09/02/1689 te Grimbergen gehuwd met Catharina van den Bergh. Hieruit kwamen ook negen kinderen ter wereld: Joannes Franciscus (1689-<1753), Henricus Josephus (1691) later meier van de Landen en Baanderije van Grimbergen, Ludovicus (1693), Carolina (1696), Fredericus (1698), Anna Catharina (1700), Theodorus (1702) en Catharina (1704), Judocus Hubertus (1706).

Hij huwde een tweede maal. Nu met Theresia Beatrix de Smedt te Erembodegem op 30/04/1707⁴. Hier werd hij D(omi)n(u)s, heer, genoemd, wat toch op een persoon van zeker belang wees. Hij was meier van de landen en baanderijen van Grimbergen, een man van aanzien met veel bevoegdheden in opdracht van de heer van een heerlijkheid. Hij droeg nog verschillende titels als preter, officier en meier van Epegem, Nassau, Zemst en Weerde.

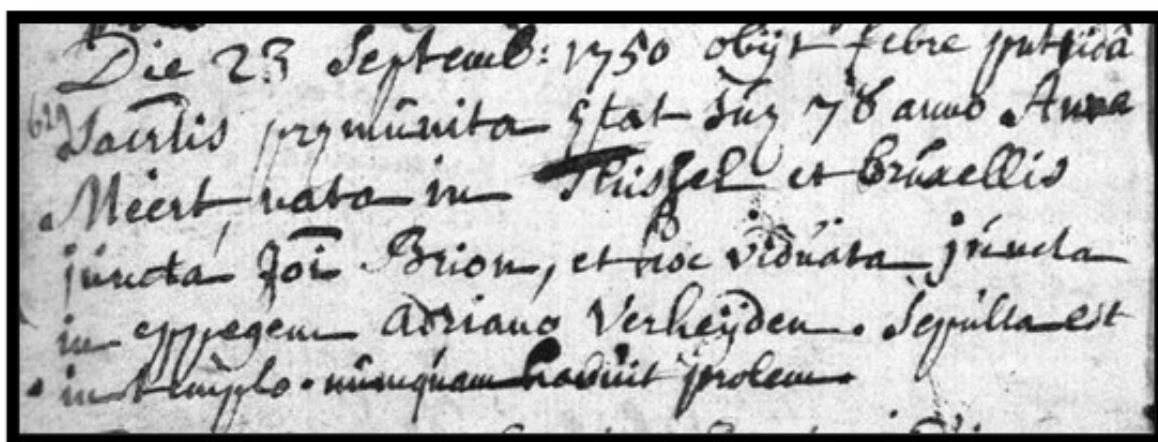
10 Aprilis Contraxerunt matrimonium cum dispensatione in bonis et tempore Claudio Dichtepuis Brion, et Theresia Beatrix de Smedt, testibus Henrico de Smet Reimero Vander Elst, et alij

Ze kregen negen kinderen te Grimbergen waarvan de latere pastoor Ferdinandus Josephus (1709) het tweede was. Op het uittreksel hieronder zien we zijn geboortegegevens en ook van zijn vader. De anderen waren: Henricus de oudste (1708) werd later eveneens meier van Grimbergen, Maria Judoca (1711), Angelina (1712), Egidia Theresia (1712), Josina (1714), Jan Baptist (1715) later meisenier en dus een vrije boer met een erfelijk juridisch statuut en wel wat bezittingen, Joseph Felix (1717) en Ludovicus Josephus (1719). Verschillende kinderen uit die twee huwelijken stierven vroegtijdig.

Hier merken we al een enige aanduidingen over de belangrijkheid van de familie. Dominicus Josephus Cautaerts, zoon van zijn schoonzus Anna Catharina, was ook meier. Broer Henricus (1708) diende ook als meier te Grimbergen, broer Jan Baptist (1715) was meisenier.

Bekijken we nu de familie Meert. Anna Meert werd rond 1672 te Tisselt geboren. Ze was dochter uit het tweede huwelijk van Niklaes Meert. Vader was brouwer en schepen te Tisselt. Anna was gehuwd 1) met meier Jan Brion te Brussel, 2) 1717 met Adrianus Verheijden. Ze overleed te Zemst aan "rottende koorts" op 23/07/1750 en in de kerk begraven, zonder kinderen.

Clara Meert was zus van voorschreven Anna, geboren rond 1679 te Tisselt. Ze huwde Jan Brion preter, officier of meier te Zemst en Weert. Vader Nicolaes Meert, die te Tisselt overleed in februari 1695, was eerst voor 1644 gehuwd met Joanna Reynaert die zelf overleed voor 1670, want rond die tijd hertrouwde hij met Maria Coeckelbergh die overleed voor 1687.

Uit het eerst huwelijk kennen we zeker Jaspar x Joanna Clara van Steenwinckel, Barbara x Jan van Paesschen, Hendrik, Maria x Jan Vloebergh en Petronella Brion x Peeter Verbeeck mijn verre voorouders. Uit het tweede huwelijk Magdalena, Catharina x Frans van Nijen, xx Joannes Peeters, Elisabeth x Anthoon Rouseau, voorschreven Anna x Jan Brion, Joanna x Joannes Schellekens en voorschreven Clara Brion x 22/07/1704 Jan Brion. Paulina is onzeker.

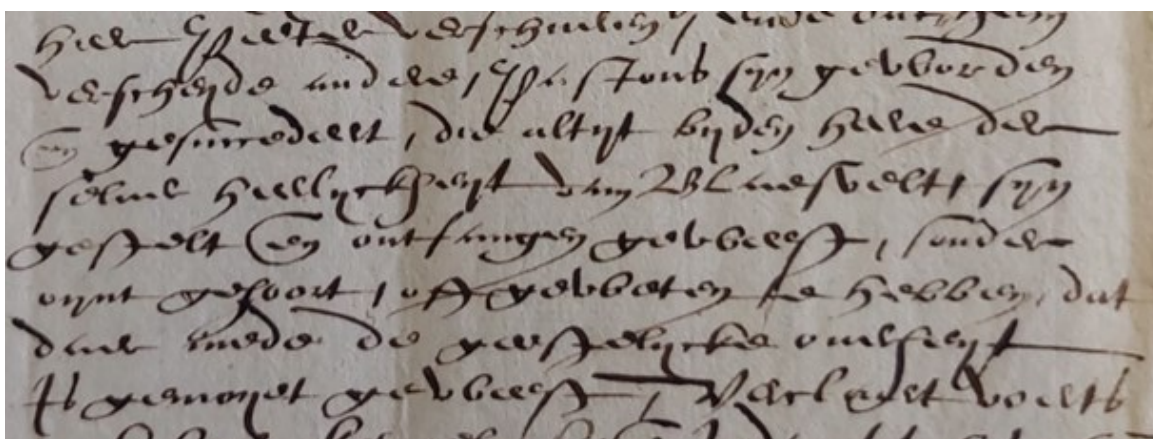
Kinderen uit het tweede huwelijk in 1704 van Clara Meert met meier Jan Brion, na het overlijden van vermelde Anna Verstappen, waren Joannes Franciscus (1706) later meier te Zemst en Weerde, Josephus (1708), Henricus Josephus meier (1709), Fredinandus (1710), Barbara Catharina (1711), Henricus Ferdinandus (1713) en Catharina (1715).

Door al deze voorname familieleden Brion en Meert bemerken we later op verschillende manieren relaties met andere belangrijke personen of families. Een Paulus Meert werd in 1697 vernoemd als drossaard van Grimbergen. Dominicus Josephus Cautaerts meier van de Borch, Philippus van Paesschen brouwer te Tisselt, notaris Van Paesschen, notaris Van Nijen, notaris De Cock, meier Cosmas De Boeck⁶, meier Gobbelschroije, drossaard Michaël Adriany en chirurg Steenmeyer⁷, allen voor- aanstaande notabelen. Vergeten we ook niet de kosterfamilies Belde, Apers, Nicasius en Van Bever. Later was een Jan Frans Brion drossaard van Blaasveld en rentmeester van gravin Mastain. Goede contacten komen vaak van pas, zeker bij benoemingen en aanstellingen ook tot pastoor. In

het geval van Ferdinandus Josephus Brion zal dat bijna zeker meegespeeld hebben. Bij zijn voordracht en aanstelling was dat vermoedelijk, ja bijna zeker, het geval.

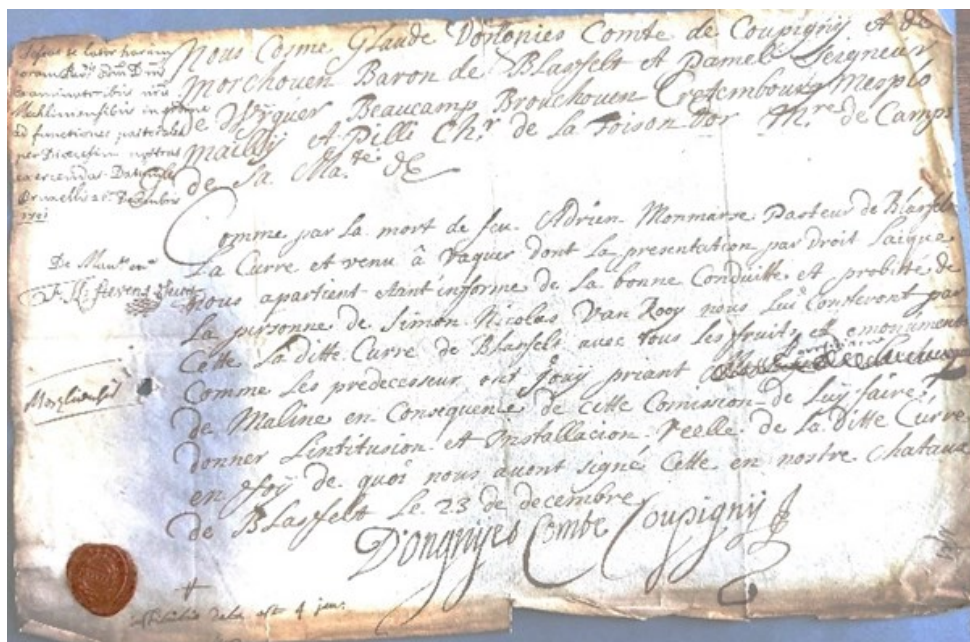
Een restant uit de Middeleeuwen was dat de heer van een heerlijkheid bepaalde feodale rechten behield zoals cijnsrecht, tiendenrecht, visrecht, jachtrecht en onder andere benoemingsrecht. Dit laatste ook op kerkelijk gebied, alhoewel daar dikwijls dispuut over bestond. Men noemde dit collatie-recht, het jus patronatus, het recht om een pastoor voor te dragen. Als deze later na een examen goedgekeurd werd door de kerkelijke overheid, kon hij echt benoemd worden.

Ook de heer van de heerlijkheid Blaasveld, later baronie, schijnt in dat geval te zijn, een voorrecht vermoedelijk verbonden aan het kasteel. Reeds in 1625 verklaart de weduwe van Cosmas van Prant onder ede, dat Peter Verschueren en verscheiden andere pastoors van Blaasveld altijd door de heer van Blaasveld aangesteld en ontvangen werden zonder bemoeienis van de geestelijke overheid⁸. En ze was al 80 jaar oud!

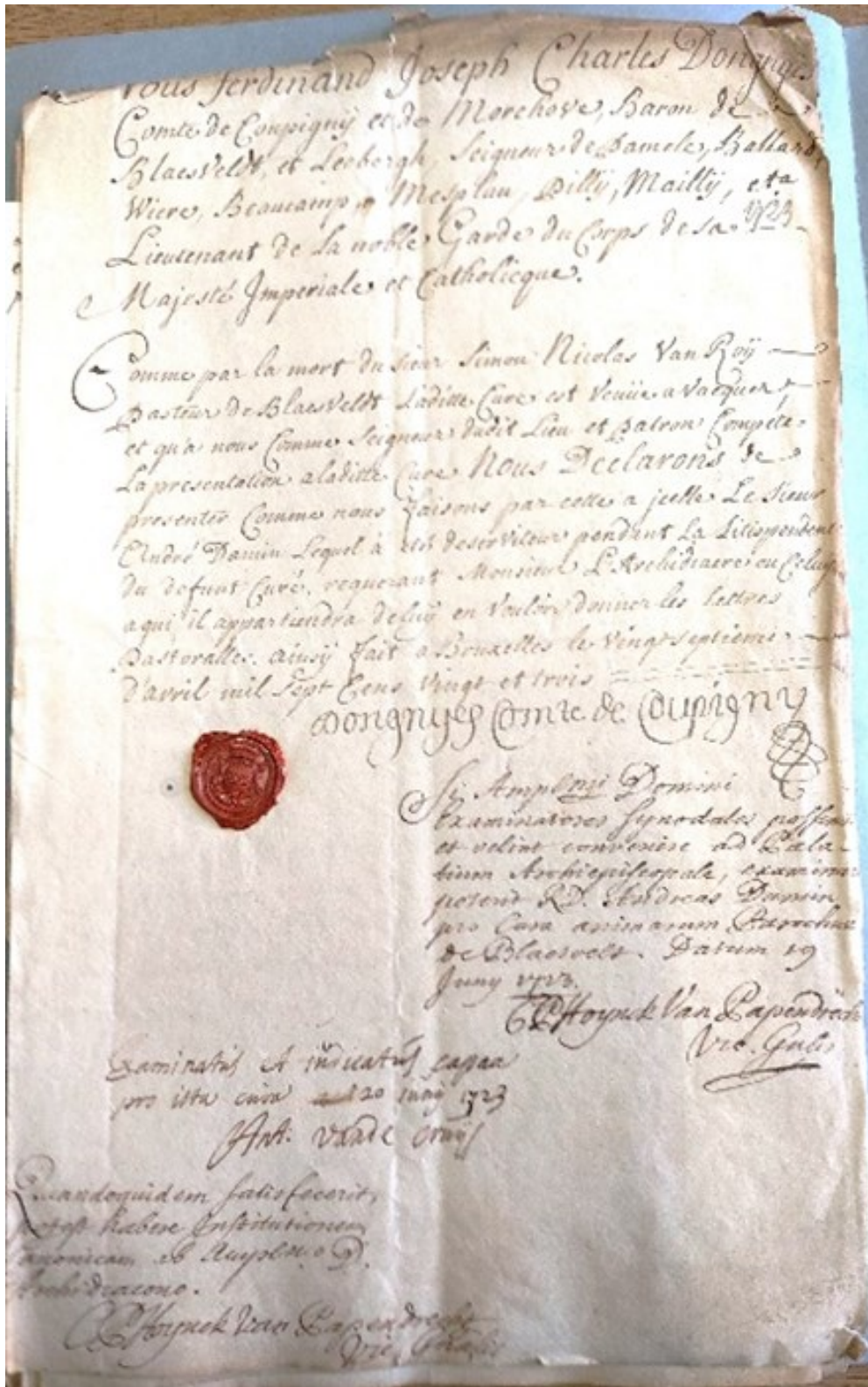

De heer van Blaasveld had het voor de aanstelling van een pastoor nog voor het zeggen. Verandering daarin was op komst. In 1688 moest Cosmas Claudius D'Ongnies graaf van Coupignij zijn kandidaat Adrianus Momma(e)rts voordragen aan de Aartsbisschop van Mechelen of zijn Aartsdiaken.

Het verbeterde er niet op. Na informatie ingewonnen te hebben over het gedrag en de eerlijkheid van kandidaat pastoor Simon Nicolas van Roij vroeg graaf Glaude D'ongnjes in 1701 aan de Aartsdiaken van Mechelen hem in te wijden en werkelijk te installeren in de pastorale functie van Blaasveld met alle vruchten en beloningen.

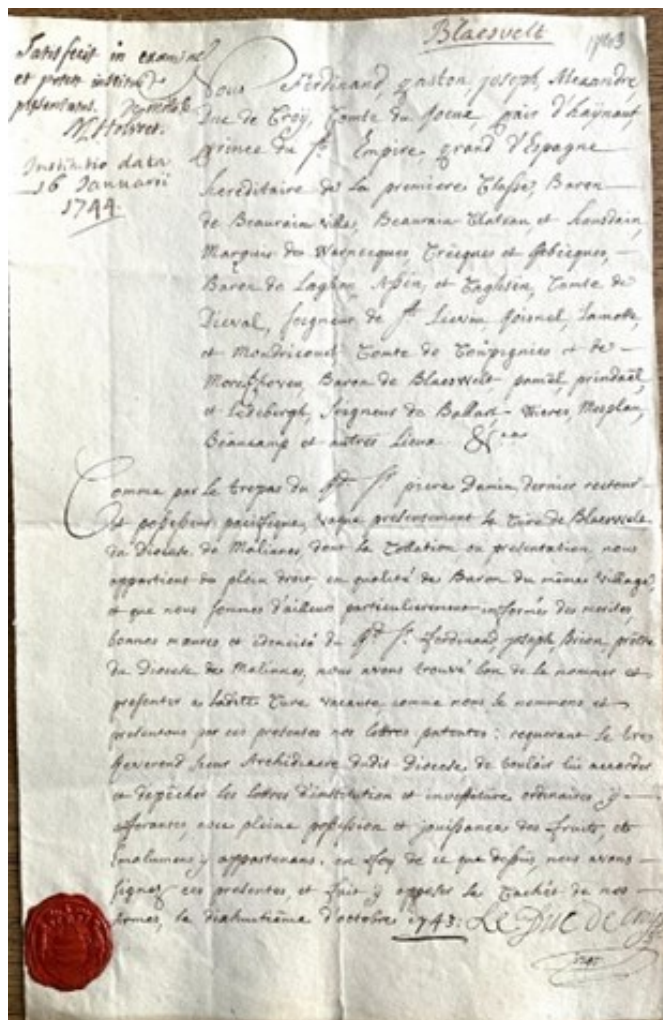

De volgende kandidaat was André Damin. Graaf Ferdinand Joseph Charles D'ongnijas droeg hem in 1712 voor aan de Aartsdeken en vroeg Damin de pastorale brieven te geven. Volgens de graaf kwam dit de Aartsdeken toe. Wat een evolutie deze toegeving! Damin was reeds bedienaar tijdens een rechtszaak van de overleden pastoor Van Roij. Zijn aanstelling volgde. Hij had voldaan voor de geestelijke examinatoren.

10

Uiteindelijk komt in 1743 Ferdinandus Josephus Brion als opvolger aan de beurt als voorgedragen door hertog Ferdinand Gaston Joseph Alexander de Croij. De hertog benadrukte nog eens uitdrukkelijk dat aan hem in volle recht de collatie en de presentatie van een pastoor te Blaasveldt toekwam.

11

Hij was trouwens speciaal ingelicht over de verdiensten, goede zeden en de geschiktheid van zijn poulain. Welk was hier de invloed van al de hoger vermelde relaties van Brion? Vermoedelijk groot en zeker niet te onderschatten! Dus heeft de hertog goedgekeurd hem te nomineren en voor te dragen voor het vacante parochieambt via zijn patentbrieven. En hij verzoekt de Aartsdiaken van het diocees met Brion akkoord te gaan. Hij vraagt hem de gewone brieven van aanstelling en ambtsbekleding erbij te voegen met vol bezit en plezier van vruchten en beloningen eraan verbonden. Dus wordt Ferdinandus Josephus Brion wel degelijk op 16 januari 1744 als pastoor van Blaasveld aangesteld. De geestelijke overheid heeft het laatste woord en zonder veel tegenstand.

Een vroege vermelding van de nieuwbakken pastoor vinden we reeds in oktober 1744 waar hij samen met M. Lot, e.a., en met griffier Quarteer zijn handteken plaatst onder een document¹²: de doorgang van kerk en kerkhof wordt afgesloten en de poort met 2 sleutels, 1 voor koster en 1 voor de pachter van " 't hoff ofte huysse genoempt sinte huybrecht".

In 1758, wanneer E.H. Lambert Swijzen, pastoor van Boom, stierf, werd deze als vaste biechtvader van de karmelietessen te Willebroek vervangen door E. H. Brion, pastoor van Blaasveld¹³. Enkele jaren later, in 1760¹⁴, heeft de kerk (het kerkfabriek) problemen met een van haar eigendommen. De Kerk bezit een erf van 25 roeden groot met een huis erop "op de plaetse achter de keijzers croone". Het is zo vervallen dat het niet gerestaureerd kan worden want de onkosten ervan zijn groter dan de opbrengsten. Het zou beter zijn het publiek te verkopen met één zitdag en de stokslag aan de meestbiedende en het op jaarschaar te verhuren. Door pastoor F.J. Brion wordt gevraagd 1) tot verkoop van het huisje en 2) vraag het erf van 25 R op jaarschaar te verhuren voor 6 gulden per jaar voor 50 of meer jaren. Medeondertekenaars van het verzoek zijn drossaard J.F. Brion, schepenen Adriaen Steemans, Peeter Janssens, Anthonus Verhoeven, Jacobus Janssens en actuele kerkmeester Jan Smets. Advies wordt gevraagd en de Landdeken gaat akkoord, maar er moet een contract opgemaakt worden¹⁵.

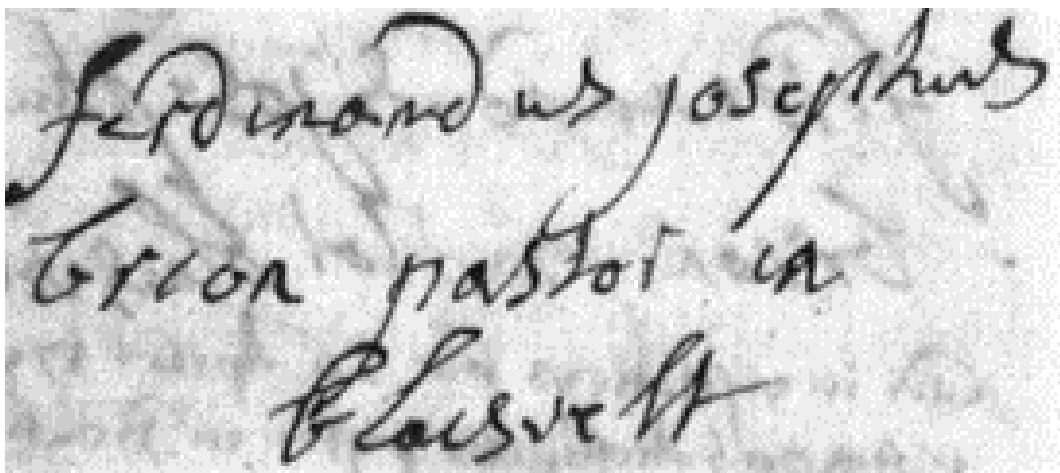
De akte met verkoopvoorwaarden voor de publieke verkoop “voor de weth der bancke van Blaesvelt” aan de meestbiedende is opgemaakt op 01/07/1761 en de koop is voor 292 gulden gebleven aan Michiel Van Breedam. Stelden zich borg Jacobus Janssens en drossaard Joannes Franciscus Brion (familie van Ferdinandus Josephus).

Uit het visitatieverslag van 1769¹⁶ uitgevoerd door landdeken P. Stevens, pastoor van Bonheiden, vernemen we dat Ferdinandus Josephus Brion, voor hij pastoor van Blaasveld werd, eerst vicepastor was in de Leuvense St. Pieter parochie. Vanaf 1758 werd hij zoals hoger vermeld bij overeenkomst de gewone biechtvader van de nonnen te Willebroek.

In oktober datzelfde jaar¹⁷ fondeert Jonkvrouwe Joanna Norbertine Antonette Hannicart “novice in het klooster der Carmelitessen tot Groodt Willebroeck” volgens haar testament op 30/09/1769 een wekelijkse mis tot lafenis van de ziel van wijlen haar ouders J^r. Augustinus Franciscus Hannicart gehuwd met Maria Anna De Jonge op te dragen door Ferd. Jos. Brion pastoor van Blaasveld.

In 1777 verschenen pastoor Brion en H. Geestmeester Guilielmus van den Vondel voor notaris Henricus Godts te Brussel¹⁸. Vernoemd worden ook Andries De Vleeschouwer ter vervanging van de drossaard, Jan Cools, Francis De Keirsmaecker, Peeter Steemans, Gerardus van Winghe en Peeter Schelkens als schepenen. Als bestuurders van “de H. Geest” van Blaasveld verklaren ze dat de huurders van een erf binnen het jaar verplicht zijn “een goedt en loffelijk huijs” te bouwen. Natuurlijk moeten ze het ook goed onderhouden. Een andere voorwaarde is, dat ze aan twee zijden een haag moeten plaatsen “op het Gasthuijs Block”. Na taxatie door vier experten, twee gekozen door de verhuurders en twee door de huurders, kunnen ze het later eventueel overnemen. Getuigen waren Guilliam Verbruggen en Philippus Peeters. Landdeken Stevens onderzocht het stuk ter plekke op 19/10/1777 voor het contract op 15/12/1779 te Mechelen werd goedgekeurd door P.J. van Helmont, secretaris van het Aartsbisdom.

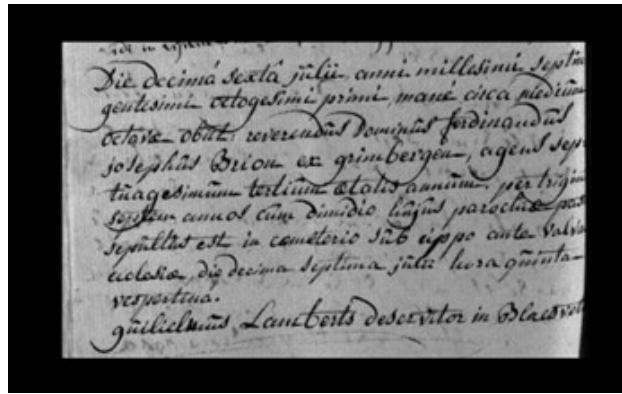
De voorwaarden voor verpachting¹⁹ in 1778 van goederen werden door pastoor Brion, kerk- en armmeesters van Blaasveld getekend en effectief verpacht.

A photograph of a handwritten signature in dark ink on a light-colored, textured paper. The signature is written in a cursive, historical script. It reads: "ferdinandus josephus", "brion pastoor van", and "Blaasvelt" on three lines.

Er is ook een brief van pastoor Brion²⁰ aan de gedeputeerden der Staten van Brabant. Zijn in 1738 overleden voorganger zou van het Kapittel van St. Rombouts te Mechelen de tienden van het personaat van Heffen, gelegen in de parochie van Blaasveld, gekregen hebben. Die zouden slechts gedeeltelijk betaald zijn. Nu vraagt hij vrijstelling van de 20^e penning.

Ook is er een specificatie²¹ voor pastoor Ferdinandus Josephus tot last van Henricus Magnus als kerkmeester. Daarin handelt het o.a. over een huis genaamd “de dry coningen aen de kercke” bezet op een oord en een negenmanneke. Ook over “½ bunder aen de beselaer gemeynlijck genoempt de herbane te nufelen” en een Albertus Valckaers in “keysers croon”.

Hoe vruchtbaar ook, aan elk leven komt een einde²². Ook aan dat van Ferdinandus Josephus Brion.

Vrije vertaling: Op 16 juli 1781 om half acht in de morgen stierf E. H. Ferdinandus Josephus Brion uit Grimbergen op de leeftijd van 73 jaar waarvan de helft gedurende 37 jaar als pastoor van deze parochie. Hij is begraven op het kerkhof onder de rand voor de vouwdeur van de kerk op 17 juli om 5 uur 's avonds. Guilielmus Lamberts deservitor (bedienaar, onderpastoor) in Blaasveld.

L. Bernaerts

-
- 1 Schepengrifiie Zemst en Weerde, 07/02/1753.
 - 2 AR Parochieregister Overlijdens Eppegem St. Clemens p.44.
 - 3 AR Parochieregister Huwelijken Brussel St. Catharina 1699-1708.
 - 4 AR PR Erembodegem (Aalst) huwelijksakten.
 - 5 AR PR Zemst B 23/07/1750 p.270.
 - 6 Vaertlinck Contact, 18^e jaargang nr. 2, p.29.
 - 7 Vaertlinck Contact, 17^e jaargang nr. 1, p.27.
 - 8 AAM parochie St. Amandus Blaasveld, 24/12/1625 en laterte documenten.
 - 9 AAM idem, [voorstel tot benoeming](#) van Van Roij tot pastoor, 1701.
 - 10 AAM idem, voorstel tot benoeming van Damin tot pastoor, 1723.
 - 11 AAM idem, voorstel en benoemingsbrief van J.F. Brion tot pastoor (1743-1744).
 - 12 RAA KA Blaasveld nr. 8, 07/10/1744.
 - 13 René Pattyn, Vaertlinck Contact, 3e jaargang nr. , p.14.
 - 14 AAM parochie St. Amandus Blaasveld 27/11/1760 en RAA KA Blaasveld nr. 6: 1761.
 - 15 AAM idem, 30/01/1761.
 - 16 AAM idem, 16/04/1769.
 - 17 RAA KA Blaasveld nr. 14: 02/10/1769.
 - 18 AAM parochie St. Amandus Blaasveld, 31/12/1777.
 - 19 RAA KA Blaasveld nr.4, 29/12/1778.
 - 20 RAA idem, nr. 20.
 - 21 RAA idem, nr. 21.
 - 22 AR PR Blaasveld B 16/07/1781.

Willebroek in de filatelie (deel 1).

Voorwoord.

Ik heb geen idee of er ooit al artikels zijn verschenen over het bovenstaande onderwerp. Voor een aantal van onze leden, is deze relatie misschien een beetje eigenaardig en/of nogal vergezocht. Maar, aangezien ik, zowel in Willebroek geïnteresseerd ben, en ik ook filatelist ben, is dit niet het geval. En zeker niet, wanneer het bovenstaande verband alleen maar tot postzegels zou beperkt blijven. Tenslotte postale geschiedenis is ook een beetje heemkunde.

Het woord filatelie verwijst, in de eerste plaats, naar het verzamelen van postzegels, maar, in ruimere mate, ook naar het verzamelen van poststukken met hun frankeringen en afstempelingen, zoals FDC's, maximumkaarten en andere postwaardenstukken. Daarnaast was er in Willebroek, Tiselt en Blaasveld een station aanwezig met de daarbij horende filatelistische documenten met een link naar de vroegere economische bedrijvigheid in groot Willebroek. En op het stationsgebouw van Willebroek stond die mooie, maar ondertussen al lang verdwenen telegraaftoren met een link naar andere documenten uit lang vervlogen tijden. Stof genoeg dus voor een aantal artikels, met daarbij zoveel mogelijk afbeeldingen uit mijn eigen verzameling ter illustratie!

Als ik het over Willebroek heb, gaat dit om groot Willebroek met zijn deelgemeenten, van na de fusie op 1 januari 1977, plus het stukje Breendonk, dat, na die fusie, erbij bijgekomen is.

1) De postzegels.

Ter informatie:

Momenteel geeft Bpost twee soorten postzegels uit, die beide frankeergeldig zijn. Enerzijds de gelimiteerde postzegeluitgiften of gelegenheidspostzegels naar aanleiding van een of andere gebeurtenis en, anderzijds, de Mijnzegel, die door elke persoon, vereniging of onderneming kan aangevraagd worden. Van de eerste soort zegels bestaat er een officiële catalogus, van de tweede spijtig genoeg niet, zodat, zelfs Bpost, niet weet hoeveel en welke zegels zijn uitgegeven, met een link aan Willebroek!

Willebroek is, net zoals het grootste gedeelte van de Belgische gemeenten, er nooit in geslaagd om een postzegel over haar gemeente te laten uitgeven; noch n.a.v. 800 jaar Willebroek, noch bij de toekenning van het peter- en meterschap over de Primula (zie Vaertlinck Contact 18^e jaargang nr. 2). Eigenlijk zou deze eerste rubriek al moeten stoppen, maar er zijn een aantal postzegels, die toch in deze rubriek kunnen opgenomen worden :

A) De gelimiteerde postzegels :

a) Het fort van Breendonk.

Wellicht zijn er weinig personen, die het onderstaande weten:

“Ondanks het feit dat alle te onteigenen percelen voor het fort in de gemeente Breendonk lagen, met uitzondering van de toegangsweg tot het fort, dat op Willebroeks grondgebied lag, kreeg het fort aanvankelijk officieel de benaming ‘Fort de Willebroeck’. Graaf de Buisseret de Blarengien,

burgemeester van Breendonk, klaagde in een schrijven aan de Minister van Oorlog deze misvatting aan (van de totaal te onteigenen grond behoorde zowat de helft aan deze graaf toe!). Bij ministerieel besluit met goedkeuring van de koning werd dit snel rechtgezet; 'Fort de Willebroeck' werd omgedoopt tot 'Fort de Breendonck', waardoor verwijzingen in officiële documenten naar het 'Fort de Willebroeck' dan ook bijna niet terug te vinden zijn (Fort Breendonk – Bouw en militair concept 1906-1914 (Bart Legroux)).

Daarnaast, werd, bij de fusie op 1 januari 1977, de A12 de nieuwe grens tussen Willebroek én Puurs met zijn deelgemeente Breendonk, met als voornaamste gevolg, dat het oorspronkelijke 'Fort de Willebroeck' toen volledig op het Willebroeks grondgebied kwam te liggen.

- Op 20 augustus 1951 werd een eerste reeks van 3 postzegels uitgegeven ten voordele van de oprichting van een Nationaal Monument aan de politieke Gevangene te Breendonk, ter waarde van 1,75F+25c, 4F+2F en 8F+4F; zowel op de 1^e, als de 3^e zegel staat een afbeelding van het op te richten monument, terwijl de 2^e zegel een drie vierde vooraanzicht geeft van de ingang van het fort.

Nadat het fort zelf, bij wet van 19 augustus 1947, als Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk werd beschermd en heringericht volgens de toestand, ten tijde van de bezetting, werd door het Nationaal Verbond van de Oud-Gevangenen van Breendonk in 1947 beslist om, daarnaast, ook een Nationaal Monument aan de politieke Gevangene op te richten. Deze opdracht werd toegekend aan Idel Ianchelevici en stelt een 4 meter hoge 'geknielde, maar niet geknechte weerstander' voor, volgens de woorden van de beeldhouwer zelf. Idel Ianchelevici (1909-1994) was een Belgisch beeldhouwer en tekenaar van Joodse afkomst; toentertijd was zijn atelier gevestigd in Sint-Jans-Molenbeek.

Als bijkomende illustratie geef ik een afbeelding van de FDC (= First Day Cover oftewel Eerste Dag Omslag) mee, afgestempeld te Breendonk op 20 augustus 1951, zijnde de dag van uitgifte. Wat meteen opvalt is de tekst boven en onder de foto, die geen twijfel laat bestaan over de gruwelijke omstandigheden, welke de in het fort opgesloten gevangenen tijdens de WO II hebben moeten ondergaan.

- Op 1 april 1954 werd een tweede reeks van 3 postzegels uitgegeven naar aanleiding van de inhuldiging van het monument te Breendonk naar het werk van beeldhouwer Idel Ianchelevici, ter waarde van 2F+1F, 4F+2F en 9F+4,50F; dit monument, ook wel 'de weerstander' genoemd, komt voor op de 1^e en de 3^e zegel, maar nu in close-up langs de voor- en de zijkant; de 2^e zegel geeft een zicht op het fort.

Vermeldingswaardig is, dat het monument pas op 25 april 1954 door Koning Boudewijn, tijdens een sobere plechtigheid, werd ingehuldigd.

Hieronder een FDC, afgestempeld in Brussel op 1 april 1954, zijnde de dag van uitgifte. Eigenaardig is, dat deze postzegel geen stempel van Breendonk draagt; dit komt doordat, nieuwe postzegels gelijktijdig in diverse hoofdplaatsen in België werden afgestempeld (een tweede FDC in mijn bezit met een andere afbeelding werd in Antwerpen afgestempeld op dezelfde datum).

- Op 16 september 1962 werd een postzegel uitgegeven naar aanleiding van de 18^e nationale bedevaart naar het monument van Breendonk ter nagedachtenis van de slachtoffers van de concentratiekampen, ter waarde van 40c.

Op te merken valt, dat de tekening op de postzegel van Idel Ianchelevici, de beeldhouwer van 'de weerstander', is. Ondertussen werd er naast de postzegel, ook een eerste dag afstempeling voorzien; in dit geval, de speciale afstempeling gebruikt door de gemeente Breendonk, met centraal een zicht op de hoofdingang van het fort, op 16 september 1962, zijnde de dag van uitgifte.

- Op 7 april 1979 werd een postzegel uitgegeven naar aanleiding van de 25^e verjaardag van de oprichting van het gedenkteken van Breendonk, ter waarde van 6F.

Bij nader toezien herkent men in het sobere lijnenspel het hoofd van 'de weerstand' en, ook hier, is de afbeelding, gebaseerd op een tekening van Idel Ianchelevici. De speciale afstempeling geeft, centraal, het schild van het Fort van Breendonk weer en werd afgestempeld op 7 april 1979, zijnde de dag van uitgifte, nu wel te Willebroek, aangezien deze postzegel werd uitgegeven, na de fusie!

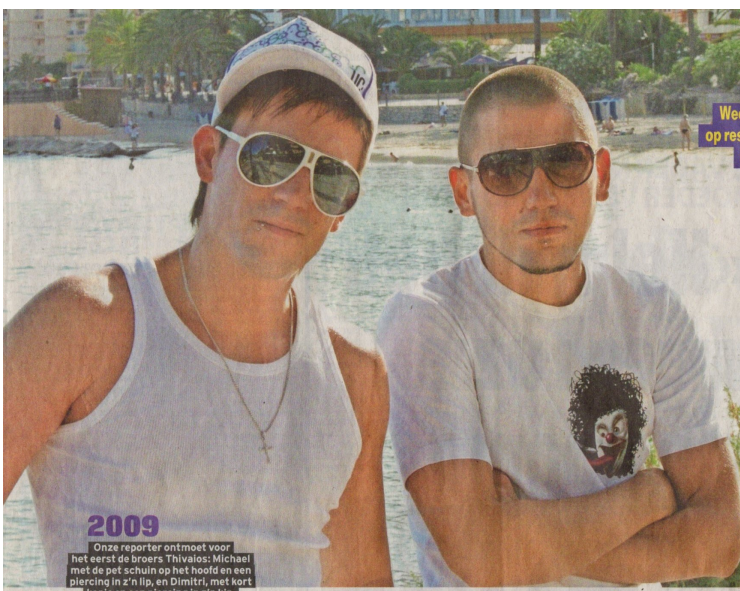
en zo, zijn we bij de enige postzegel beland met een binding met Willebroek:

b) Willebroek

Op 14 juni 2021 werd een blok met 5 postzegels uitgegeven, als eerbetoon aan de 'Belgian deejays on the top of the world', elk met een waarde van 1-EUROPE.

Op één van de vijf postzegels staan de twee Willebroekenaars, Dimitri en Michael Thivaos, beter bekend als 'Dimitri Vegas & Like Mike', die tot deze top behoren, afgebeeld. In HLN van 23 t.e.m. 26 juni 2019 is een reeks artikels verschenen over hun levensloop en hun familie onder de titel "In de wonderwereld van Dimitri Vegas & Like Mike", alsmede hun link met Willebroek.

(bron: HLN van 23/09/2019)

B) Mijnzegel.

De Mijnzegel bestaat uit twee delen, namelijk het linkergedeelte met een foto of een afbeelding en het rechtergedeelte met de frankeerwaarde, het logo van de Post met de vermelding 'Prior' of niet.

Door een gebrek aan een catalogus van de Mijnzegels, kunnen we deze postzegels toch enigszins chronologisch klasseren, want dit logo is, in de loop van tijd, verschillende keren gewijzigd, en als de afstempeling goed leesbaar is, helpt dat ook een beetje:

a) Robert Vekemans (PRIOR en waarde 0.49).

Op 2 en 3 augustus 2003 werd door FORT II WOMMELGEM een Mijnzegel uitgegeven i.v.m. de bijdrage van Robert Vekemans aan de omsingelende bevrijdingsbeweging via de Van Enschootbrug te Klein Willebroek, waardoor de Boulevardbrug te Boom vrij ongeschonden in de handen van de Geallieerden is gevallen.

Deze officiële postzegel met een afbeelding van een Humber Scout Car en een foto van Robert Vekemans, alsmede 'BOOM 4 SEPTEMBER 1944' draagt een geïllustreerde stempel '11th Armoured Division', 'HERTAIN 03-09-1944 BOOM 04-09-1944' met in het centrum het embleem van deze divisie. Volgens mij is dit echter een privé stempel, aangezien in de officiële stempels van Bpost altijd het postnummer staat vermeld, wat hier niet het geval is. De postzegel is wel degelijk van Bpost en frankeergeldig!

b) M924 Primula (enkel waarde 1 België).

Zoals in de inleiding vermeld, bestaat er geen gelimiteerde postzegel i.v.m. de Primula, doch iemand heeft deze Mijnzegel met een afbeelding van dit schip laten maken (misschien de gespecialiseerde scheepspost postzegelkring Mercator); een datumstempel ontbreekt eveneens.

De CMT M924 Primula was de 10^e en de laatste Belgische 'Tripartite mijnenjager', gebouwd voor de Franse, Belgische en Nederlandse marine en werd op 17 december 1990 te water gelaten op de scheepswerf van MERCANTILE-BELIARD te Oostende. Te Rupelmonde, werd het schip op 12 juni 1991 gedoopt door Isabella Van Dyck en de toenmalige burgemeester Hugo Adriaensens, waardoor de gemeente Willebroek de peter werd van de Primula.

de peter en de meter bij de aankomst van de Primula aan de oude aanlegkade, ter hoogte van kasteel De Kraag te Willebroek in 1991 (originele persfoto).

c) Fort van Breendonk (enkel waarde 1 België)

Tijdens het Nationaal en Europees Filatelistisch Kampioenschap ANTVERPA 2010 te Antwerpen werd een Mijnzegel aangemaakt n.a.v. 65 jaar bevrijding der kampen 1945, afgestempeld op 9 april 2010 met de speciale afstempeling ANTVERPIA 2010, in 2020 Antwerpen. De opdrachtgever is onbekend.

Dit is mijn oogst aan Mijnzegels, die ik, tijdens vele, vele jaren zoeken, gevonden heb, maar ...

dit kan toch niet alles zijn, rekening houdend met het feit, dat er zoveel bedrijven en verenigingen in groot-Willebroek gevestigd zijn, en dan heb je nog het grote aantal groot-Willebroekenaars zelf.

Mijn vraag naar jullie toe is of er iemand een andere Mijnzegel met een link naar groot-Willebroek heeft of kent. En nu, zoeken maar.

Als dit het geval is, kunnen jullie mij een mooie kopij of, beter nog, een exemplaar ervan bezorgen, zodat ik de bovenstaande lijst verder kan aanvullen. Met een beetje uitleg erbij, zou dat fantastisch zijn! Laat zeker iets weten, a.u.b.

Tot de volgende keer

Guido Van Humbeeck
postzegelverzamelende Willebroekenaar

Boerenkrijg, herdenking 225 jaar later...

Een nooit eerder gepubliceerde brief van **Emmanuel Benedictus ROLLIER** ontdekt in het Rijksarchief van Antwerpen.

Geschreven door "Dict" Rollier luttele maanden voor de Boerenkrijg losbarstte. ¹
Stof tot nadenken...

Emmanuel Benedictus ROLLIER

Willebroek, 27 Prairial jaar VI

(vrijdag 15 juni 1798, een week na slachtpartijen in Oost-Vlaanderen)

Aan Citoyen OGEZ, voorzitter van de Centrale Administratie van het Departement van de Twee Neten, zetelend te Antwerpen. *(nvdr. Ogez, geen informatie gevonden)*

Ik antwoord u uit mijn herinnering – maar waarheidsgetrouw - waarvan ik mij verplicht voel u in te lichten over de meest valse en incorrecte verklaringen die de vier gendarmes gaven, die ik te logeren had de nacht van 20 op 21 dezer maand (in opdracht en kennisgeving van ons gemeentebestuur).

De situatie was zo slecht dat ik het voelde aankomen dat mij een proces verbaal zou aangedaan worden via de Centrale Administratie.

Ik neem de vrijheid mij tot u te richten om u openhartig in te lichten waar het over gaat en wat er in werkelijkheid heeft plaatsgevonden.

Het begon al in de vroege avond toen ze aankwamen in mijn huis. Nauwelijks toegekomen werd er al gezinspeeld op de avondmaaltijd. Hierbij bleek al vlug dat ze slechte bedoelingen hadden. In plaats

van mij hun wensen kenbaar te maken gebeurde dit op brutale en op de meest platvloerse manier. Ze eisten van mij het quasi onmogelijke. Ik heb ze eerlijk geantwoord "citoyens, alstublieft heb een beetje geduld en we zullen uw souper zo vlug als mogelijk bereiden".

Ondertussen vroeg één van hen bouillon, een andere een salade met een bepaalde saus, een volgende wou salade met olie bereid volgens zijn smaak en uiteindelijk wilden ze alle vier absoluut vlees te eten krijgen.

Spijtig genoeg beschikte ik slechts over een stuk hesp. Ik was helemaal niet voorbereid op deze vier onvoorziene extra gasten. Ik beschikte helemaal niet over voldoende voedsel voor die avond. Ook diegenen die ik had opgedragen voedsel te gaan zoeken keerden met lege handen terug.

Ik verklaarde dus aan mijn vier medecitoyens, dat ondanks mijn goede wil, ik hen het gevraagde niet kon voorschotelen die avond. Ik bad hen geduld te oefenen tot de volgende dag. Dat ik hen de volgende dag met een goed hart een lekkere maaltijd zou laten bereiden. Maar dat ze die avond, voor avondmaaltijd, genoeg moesten nemen met alles wat in huis voorhanden was, enz., enz.

Ze waren helemaal niet tevreden met mijn naïeve maar oprechte antwoord en men merkte dat hun ongenoegen alleen maar toenam.

De grofste scheldwoorden en beschuldigingen werden naar mijn hoofd geslingerd, zonder ophouden. Reeds overtuigd dat het weinig teergevoelige kerels waren liet ik alles van mij afglijden. Ondertussen was de tafel gedekt voor het souper.

Er stond reeds een flinke kom met aangemaakte kropsla op de tafel, sla die smakelijk was gemaakt met een botersaus.

Niets hield onze gasten tegen nog olie en azijn toe te voegen om alles op te smullen.

We hadden die avond 14 kippeneieren in huis. Met aandrang vroegen ze elk twee eieren. Ik stelde een omelet voor om te eten met de salade. Dat werd geweigerd. Neen, geen omelet, de eieren moesten gekookt worden. Hiervoor gaf ik opdracht de eieren in het water te leggen en daarna in het vuur om verder te garen. Het vervolg bestond, Citoyen President, om de maaltijd af te sluiten, uit goede Hollandse kaas en een lokale kaas (genoemd kaas van Brabant). Die kaas gooiden ze op de grond, want hij beviel hen niet. Alles was vergezeld van lekker, royaal met boter besmeerd, brood. Daarbij uitstekend bier dat ze naar hartenlust en met genoeg dronken. Er volgde nog een stuk hesp dat ze behandelden als bedorven vlees en dat ze door het raam naar buiten wilden gooien. Gelukkig gebeurde dat niet; ikzelf en mijn gezin hebben er de 4 à 5 dagen daarna nog smakelijk van gegeten.

Ondertussen hielden ze niet op mij op alle mogelijke manieren te beledigen en uit te schelden terwijl ze van de salade begonnen te eten. Ze hadden nauwelijks van de salade geproefd, en nog meer woedend dan voordien, zeiden ze mij dat wanneer ik geen olijfolie had, ik de boter voor de saus had moeten laten bruin kleuren. Ik was een gifmenger, een schurk en ik gedroeg mij als een aristocraat, enz... Ik zou mij voordoen als iemand die nergens van wist terwijl ik probeerde hen te vergifigen. Ik merkte hoe ze zich hoe langer hoe meer opwonden en zonder één enkele verbale reactie van mij, om hen te kalmeren en vertrouwen te geven, proefde ik zelf van de geserveerde salade. Vervolgens vertelde ik hen: "Citoyens, jullie hebben ongelijk. Dit is wel degelijk olijfolie die we persoonlijk gekocht hebben te Mechelen, deze olie kostte ons 6 livres voor een kruikje en wij gebruiken nooit andere olie, uitsluitend de echte olijfolie, en dat is de waarheid".

Door alleen te antwoorden "jullie hebben ongelijk" werden ze extreem woedend. Een van hen (diegene met kleine puisten in het gezicht) beledigde en bedreigde mij: "schurk je kan best zwijgen nu of we hangen je ondersteboven op en steken je dood met een dolk".

Ik antwoordde hem: Citoyen, als u geen fatsoenlijker taal spreekt en uw gedrag niet wijzigt, ga ik klacht neerleggen bij uw Commandant, stop dus uw stommiteiten."

Op zijn beurt antwoordde hij, terwijl hij mij verder beschimpte als schurk, dat ik daarvoor de stoutmoedigheid niet bezat. Hierop verliet ik mijn huis, zoek de Commandant op en deel hem mijn klachten mee.

Nauwelijks aangekomen bij de Commandant, staan "mijn" vier mannen daar ook. Ze waren mij direct, op korte afstand, gevolgd. Ze forceren en haasten zich om hun Commandant te overtuigen dat ik val-

se verklaringen had afgelegd. Dat ik zus en zo was...

De Commandant was een redelijk mens. Hij luisterde naar beide verklaringen. Toen zei hij mij: "Citoyen, keer met uw vier gendarmen terug naar uw woning. Ik geef u mijn woord er zal u niets slechts gebeuren, die vier mannen zullen zich fatsoenlijk gedragen".

Terwijl ik mij omdraaide wenste ik de Commandant een goede avond, echter zeggende dat ik teleurgesteld was ondanks het gegeven woord van de Commandant, gezien alle beledigingen.

Franse gendarmes 1798 (bron niet gekend)

Ik vraag aan mijn vier mannen mij te volgen, wat ze ook doen. Nauwelijks vertrokken bij de Commandant zegt één van de mannen mij al vloekend, dat hij mij een lesje zal leren omdat ik over hen ging klagen. Wie het zei weet ik niet meer, ik zou hem niet meer herkennen aangezien het pikdonker was. Hij sprak zo woest dat ik ervan overtuigd was dat hij mijn hoofd ging inslaan.

Een andere, die ik in het donker ook niet kon herkennen, deed gelijkaardige bedreigingen. Omdat ik geen risico wilde lopen keerde ik snel op mijn stappen terug tot bij de Commandant. De vier mannen die me hadden zien vluchten, volgden mij en komen gelijk met mij aan. Ze zeggen bovendien dat ik gelogen had en dat zij geen enkele bedreiging hebben geuit enz., enz.

Kortaf gezegd ... op mijn weigering om de vier mannen terug mee naar mijn huis te nemen – mijn huis ligt nogal afgezonderd – had de Commandant de goedheid een brigadier te roepen die zich vlakbij hem bevond en hem te bevelen mij en de vier mannen te vergezellen naar mijn huis.

Eens in huis aangekomen beginnen ze opnieuw te eten, op een zeer rustige manier, in aanwezigheid van de brigadier. De eieren, die ze voordien gekookt wensten, mochten nu een omelet zijn. We haalden de eieren – die reeds gedeeltelijk gekookt waren – uit het water en serveerden ze.

Terwijl de mannen aten zei de brigadier mij: Citoyen, je ziet wel dat ze nu rustig zijn en zich goed gedragen.

Ik antwoordde dat ik mij gecharmeerd voelde en dat ik hoopte, wanneer ze zich verder zo goed zouden blijven gedragen, ik mij dan zeker vergist had mij over hen te gaan beklagen.

Weinige tijd nadat de brigadier mijn huis verliet en terugkeerde naar de Commandant, vielen de maskers af bij mijn mannen.

Ze hadden zich enorm ingespannen en geforceerd in de aanwezigheid van hun superieuren om de goede schijn op te houden... Het spelletje begon opnieuw... beledigingen en bedreigingen de ene al wat feller dan de andere.

Het is correct, degene waar ik het meest van te verduren had, had een pokdalig gezicht, ik ken zijn naam niet.

Hij zei mij, onder andere, vermoedelijk om mij gunstig te stemmen, dat ik blij mocht zijn niet te doen te hebben met Franse soldaten, dat hij er zeker van was dat ik al lang met messen doorboord zou zijn geweest, samen met al mijn huisgenoten. Dat ik al lang een aframmeling zou gehad hebben enz., enz. Toen antwoordde ik hem: Citoyen, niettegenstaande uw kwaadwillige en spottende woorden, zou ik altijd de meest zuivere eerbied en achting bewaard hebben voor de Franse soldaat die toegewijd handelde bij duizenden gelegenheden en dat alle goede republikeinen dit respect verschuldigd moesten zijn. Dit was vermoedelijk een antwoord dat zijn gedachten nog meer deed verzuren.

Rond middernacht werden ze het moe mij het leven zuur te maken en wilden ze naar hun bed. Nadat ik hen hun slaappleats had getoond wenste ik hen een goede nacht en gingen ze slapen.

Citoyen President, ze verklaarden aan uw administratie dat ze op de grond op stromatrassen in de paardenstal moesten liggen.

Ze sliepen echter in een betegelde kamer die met een deur verbinding gaf met de paardenstal. Ze sliepen in goede, degelijke bedden, gevuld met het kaf van haver, in het Vlaams genoemd "Kassenbedde", met hoofdkussens gevuld met pluimen, propere lakens en goede wollen dekens.

De volgende morgen rond 8u30 stonden ze op en ik vroeg hen heel vriendelijk of ze goed geslapen hadden. Twee van hen antwoorden "ja", de twee anderen deden er het zwijgen toe. Ik vroeg daarna of ze een ontbijt wensten, maar men antwoorde mij niet. Een tijdje later kwamen ze met vier naar buiten. Ik was er mij ten volle van bewust, en met goede reden bang, omdat ik ze zelf had aangeklaagd de avond voordien en dat ik spijtig genoeg niet bij machte was geweest aan hun wensen te voldoen.

Zij zullen aan de Commandant het meest valse en ongefundeerde verslag gaan doen. Het duurde niet lang voordat ik de gevolgen van hun samenzwering merkte. Er was nog geen half uur verstreken na hun vertrek toen één van de vier met de Commandant en twee officieren naar mijn huis terugkeerde.

De Commandant had geen al te goed humeur ten mijnen opzichte nadat de klachten werden ingediend. Niet correct ingelicht zoals hij was, gaf ik hem gelijk. Ik ben het ermee eens dat hij heel correct tegen mij sprak. Hij vertelde mij al snel dat als de aanwezigheid van mijn mannen mij stoorde, ik ze op mijn kosten kon onderbrengen in de herberg, er nog aan toevoegend, in hun aanwezigheid, dat er geen sprake van kon zijn wijn te drinken in de herberg en dat ze zich daar netjes moesten gedragen.

Daar ik aanvoelde dat deze vier mannen bij mij thuis niet tevreden zouden zijn en dat ik niet zou kunnen voldoen aan hun verlangens, dat mijn echtgenote meer dood dan levend was na alle bedreigingen en opschudding van de vorige avond in mijn huis, accepteerde ik hen in de herberg onder te brengen, Citoyen Président.

U zult er geen moeite mee hebben, Citoyen President, om rechtvaardig te oordelen dat hun kwade wil, of beter gezegd hun specifieke haat, hen in hun verslag tegen mij heeft doen opnemen dat ik hen had uitgelokt om de wapens met mij op te nemen.

Dat ik naast hen zat met revolvers in mijn zakken ...

Ik laat het aan u over, Citoyen Président, om te oordelen of er waarheid zit in een dergelijk verhaal.

Een rustige man die de wetten naleeft, bovendien een man alleen, zonder enige wapens, zou die zichzelf en zijn ganse familie blootstellen aan onvoorstelbare ongelukken die onvermijdelijk het gevolg zouden zijn van zo'n roekeloosheid/onbezonnenheid en op zijn minst zonder enig gezond verstand?

Een man alleen, zou hij zijn boekje te buiten gaan tegen vier gendarmen tot de tanden gewapend met karabijnen sabels en pistolen?

Dat ik naast hen zat met revolvers in mijn zakken en nog gelijkaardige redenen.

Neen, Citoyen Président, ik geef u mijn erewoord dat ik helemaal niet redeloos ben, ik zou ook niet in staat zijn dergelijk gedrag te vertonen aan mijn medeburgers en evenmin zulke gelijkaardige stomiteiten te begaan.

Vermoedelijk logeerden de Franse gendarmen in de voorloper van de herberg "In Luik".

Verder naar achter, rechts in de straat woonde Emmanuel Benedictus Rollier.

Links ziet u het heden nog bestaande huis "In Luik" het staat ook al getekend op de Ferraris kaarten (1771-1778).

Ten gevolge van de ongelukkige voorvallen die plaats hadden in mijn gemeente wens ik van harte dat de schuldigen gestraft worden maar gelijktijdig verzoek ik dat de onschuldigen gespaard en beschermd worden. Daar ik bij deze laatsten hoor vraag ik gerechtigheid in mijn voordeel. Des te meer wil ik er u op wijzen dat niemand van deze gemeente, waarin ik zelf 2 jaar woon, in staat zal zijn naar waarheid te verklaren dat ik met daden of woorden tegen de wil of handelingen van het gouvernement ben ingegaan. Integendeel zelfs, Citoyen Président, ondanks de tegenspoed en verliezen die ik ondergaan heb door de Revolutie, vooral door opeisingen in de loop van de tijd door de handelsagenten, waardoor ik veel van mijn kapitaal verloor, zelfs lange tijd voor de Fransen binnenkwamen in dit land. Eén van de meest ijverige kerels, de Citoyen Forcade, oudste zoon, beambte van het Schelde Departement, weet beter dan gelijk wie hoe onlosmakelijk mijn belangen verbonden zijn aan het welzijn/de welvaart van de Republiek.

Hij zal u dit, in geval van twijfel, voldoende kunnen bevestigen.

Tenslotte, Citoyen Président, is het niet de wraak die me ertoe gebracht heeft om mijn correcte klachten over het gedrag dat ik moest ervaren van de booswichten neer te leggen maar wel de rechtvaardiging en mijn eerherstel.

Ik probeer me te paaien en na lang wikken en wegen, Citoyen Président, zal het u bevallen mijn toelichting aan te nemen en daarna, zonder uitstel de opdracht te geven te stoppen met mij de onjuiste

rekeningen te sturen van de vier mannen die logeren in de herberg sinds de 21ste en waarbij ze onder bedreiging zich wijzen laten schenken en ze niet ophouden mij torenhoge rekeningen te bezorgen waarvan ik niet hoop dat de onschuldige alleen het gelag moet betalen.

Dit is in wezen, Citoyen Président, de gebeurtenis in kwestie die u in geval van twijfel uitvoerig onder eed zal worden bevestigd, niet alleen door al mijn huisgenoten maar ook door twee andere getuigen uit mijn buurt, dat het slechte gedrag van mijn gasten ervoor zorgde dat ik ze uit voorzorg in huis had genomen.

Tenslotte, vertrouwend op uw toewijding die u zult besteden om mij recht te doen, groet ik u hartelijk,

Citoyen Président, Salut et Fraternité,
Votre très dévoué Concitoyen, E. B. Rollier

¹ Brief letterlijk vertaald door Ilse en Annie Van Dessel

In Vlaamse Velden – In Flanders Field

105 jaar geleden, op 11 november 1918, ging de wapenstilstand in van de Eerste Wereldoorlog “De Grote Oorlog”. Sindsdien worden de gesneuvelden, de oud-strijders, en de omgekomen inwoners van de vele getroffen gemeenten en steden in herinnering gebracht.

John McRae, een Canadese legerarts, schrijft het bekende gedicht na de dood van zijn goede vriend en landgenoot luitenant Alexis Helmer. Alexis sneuvelt op 2 mei 1915, na een ontploffing van een granaat tijdens een gasaanval van het Duitse leger. McRae is op de moment aan de slag in een medische hulppost tussen Ieper en Boezinge. Hij behandelt voornamelijk slachtoffers van de Duitse gasaanvallen. Het papier waarop hij het gedicht schreef, gooit McRae weg. Een officier vindt deze notities en stuurt ze naar verschillende Londense tijdschriften. Het gedicht verschijnt voor het eerst in het magazine *Punch* en ontroert de Britse bevolking. McRae wordt op 23 januari 1918 in het ziekenhuis opgenomen met een longontsteking. Hij sterft zes dagen later op 46-jarige ouderdom. Hij wordt begraven in Wimereux, te noorden van Boulogne.

Het gedicht van John McRae ligt aan de oorsprong van de “remembrance poppy”. McRae liet zich inspireren door de rode bloemen die in de woestenij van het front welig tierden.

Vandaag herinnert geen ander symbool zo sterk aan Wereldoorlog I als de klaproos. Wie een oorlogsite bezoekt of op 11 november een plechtigheid of een parade bijwoont, kan er niet naast kijken. De klaproos is het officiële herdenkingsteken voor de slachtoffers van WO I.

De klaproos is een dubbelzinnig symbool: niet tegen te houden en toch kwetsbaar. Verdovend en toch verheffend. Het gedicht van McRae is ook dubbelzinnig: een lijkrede en lofdicht tegelijkertijd.

In de velden van Vlaanderen

*In de velden van Vlaanderen waaien de klaprozen
Tussen de kruisen, rij na rij
Dat markeert onze plek en in de lucht
Vliegen de nog altijd zingende leeuweriken
Zelden gehoord door de geweschoten daar beneden*

*Wij zijn de doden. Nog niet zo lang geleden
Leefden wij, beleefden het aanbreken van de dag, zagen de zonsondergang kleuren
We beminden en werden bemind, en nu liggen we
In de velden van Vlaanderen, in de velden van Vlaanderen*

*Neem over onze strijd met de vijand
Neem uit onze falende handen
De fakkel, wees het licht en houd het hoog
Als jouw vertrouwen in ons die sterven, breekt
Kunnen we niet rusten, hoewel klaprozen groeien
In de velden van Vlaanderen*

De klaproos

Bronnen:

Ieper War Memorial.

In Flanders Fields Wikipedia – <https://nl.wikipedia.org> In_Flanders_Field.

Vossenblad: ledenblad van de Koninklijke Vereniging van het 5de Linie.

FEESTDAGEN IN ZICHT ...

VERWEN UW FAMILIELEDEN, VRIENDEN EN KENNISSEN

MET EEN ABONNEMENT OP HET TIJDSCHRIFT

Contactblad van de :

Werkgroep Genealogie en Heemkunde Vaertlinck v.z.w.

voor Blaasveld, Heindonk, Tisselt, Klein-Willebroek en Willebroek

Het tijdschrift verschijnt 4 maal per jaar te beginnen 1 januari 2024

Prijs voor 1 jaargang:

20 euro Gewoon lid

30 euro Steunend lid

40 euro Ere lid

Door overschrijving op rekeningnummer IBAN BE94 7512 0635 5214 / BIC AXABBE22 met vermelding van naam en volledig adres.

Ere-Leden

AERTS Rudy	VILVOORDE	REYNTIENS Marli	WILLEBROEK
ANCIAUX Bavo	WILLEBROEK	SCHAERLAECKEN Theo	WILLEBROEK
BUGGENHOUDT	WILLEBROEK	SIEBENS Marcel	RUMST
COENJAERTS Rafael	WILLEBROEK	VAN DE VLIET Frans	WILLEBROEK
DE CAUWER Luc	VILVOORDE	VAN DER AUWERA-TAFFIEN	WILLEBROEK
DE JONGHE - TORFS	HEINDONK	VAN DER JEUGHT François	WILLEBROEK
DE MAEYER Danny	WILLEBROEK	VAN DESSEL Annie	WILLEBROEK
DELLETTE Alfred	WILLEBROEK	VAN DYCK Georges	KEERBERGEN
FOQUE Guy	WILLEBROEK	VAN DYCK Rudiger	WILLEBROEK
HAUCHECORNE Viviane	WILLEBROEK	VAN HOOYMISSEN Carl	WILLEBROEK
HENS Werner - DE HEEL	WILLEBROEK	VAN HUMBEECK Luc	WILLEBROEK
HEYMANS Jef	WILLEBROEK	VAN NOTEN Yves	HINGENE
MUYSHONDT-VAN MOER	WILLEBROEK	VLEUGELS-BREMS Georges	KONTICH

Steunende Leden

BROOS Jan	WILLEBROEK	STEVENS Isidoor	WILLEBROEK
CALUWE Ludwig	ESSEN	TEMMERMAN Josephine	WILLEBROEK
DALLE-HAUCHECORNE	WILLEBROEK	THYSEBAERT Jozef	TEMSE
DE BACKER Ivo	BERCHEM	VAN ASBROECK Jan	KLEIN WILLEBROEK
DE BOECK Etienne	PUURS	VAN AUWENIS-PINTENS	WILLEBROEK
DE BORGER Antoinette	BLAASVELD	VAN DEN BOGAERT Claire	WILLEBROEK
DE BORGER Ariane	WILLEBROEK	VAN DER AA Eric	TISSELT
DE BRUYN Erik	WILLEBROEK	VAN DER KRIEKEN Hendrik	MECHELEN
DE BRUYN Irma	WILLEBROEK	VAN DER TAELEN-DE BOECK	WILLEBROEK
DELALIEUX Sophie BVBA (dokter)	KAPellen	VAN INGELGEM Irena	BLAASVELD
DERYCKE Noel dokter	GENT	VAN PRAET-DAMMAN	BREENDONK
DEZAEGER A.	WILLEBROEK	VAN ROY-DE WITTE	WILLEBROEK
FRANS Victor-WOUTERS	HEINDONK	VANDAELE Hendrik	WILLEBROEK
GEUENS Natalie	BREENDONK	VERBEECK PORTUAL	HEINDONK
HOOFD Julien	RUMST	VERBIST Edith	DEURNE
HUYSMANS Agnes	TISSELT	VERBRUGGEN Luc	MALLE
JORDAENS Flor	PUURS	VERELST Jozef	WILLEBROEK
LEYS Kim	TISSELT	VERSTREPEN Christiaan	WILLEBROEK
MEES Albert	WILLEBROEK	WAUMANS Eddy	OPPUURS
PEETERS Jan	BREENDONK	WYMEERS Harry	WILLEBROEK

**Bedankt aan alle abonnees
en sponsors voor de steun aan
onze vereniging!!**

De Genealogische en Heemkundige Kring

Vaertlinck vzw, Willebroek

Secretariaat: Molenweg 24 – 2830 Willebroek

Verzamelt:

Alle documenten over Willebroek met inbegrip van Blaasveld, Heindonk en Tisselt, zoals oude weekbladen, zichtkaarten en foto's;

Alle documenten over inwoners van deze gemeenten, doodsprentjes, doodsbriefen, familiearchief, akten van aankoop of verkoop.

Doe deze waardevolle voorwerpen niet weg maar verwittig één onzer bestuursleden.

U kan gewoon een e-mail zenden naar de secretaris:

rene.pattyn@telenet.be of info@vaertlinck.be

上海酒家 CHINEES RESTAURANT SHANGHAI

Stationsplein 2
2830 Willebroek
Tel. 03 886 74 96

Ruime parking

Heeft u allergenen gelieve dit te melden
bij bestelling wij trachten u zo goed
mogelijk verder te helpen

Maandag		17u30 - 21u30
Dinsdag		Gesloten
Woensdag	12u00 - 14u00	17u30 - 21u30
Donderdag		Gesloten
Vrijdag		17u30 - 21u30
Zaterdag		17u30 - 21u30
Zondag	12u00. - 14u00	17u30 - 21u30

Overwinningstraat 87 – 2830 Willebroek

+32 3 886 43 39 – info@groepkerremans.be

www.groepkerremans.be

ELECTRO W. CLEEMPUT N.V.

- ALGEMENE ELECTRICITEITSWERKEN
RENOVATIE/NIEUWBOW
- VERLICHTING
- VERWARMING
ERKEND VERDELER DIMPLEX
- HUISHOUDTOESTELLEN

Overwinningstraat 102 | 2830 Willebroek
tel. 03 886 77 37 | info@electrowcleemput.be

van dyck

bed - bad - keukenlinnen - ondergoed - nachtkleding
naaiboetiek - modeaccessoires

A. Van Landegemstraat 41
2830 Willebroek
Tel. 03/886.60.82

Ik lees Vaertlinck Contact al jaren van A tot Z en raad het aan elke Willebroekenaar aan.
Een abonnement kan al vanaf 20 euro

Met genegen groet,
Georges Van Dyck op zijn 94ste.

Rijwielen
CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8
(aan de brug)
2830 Willebroek

Tel: 03/886 62 70 - 03/886 38 51

Openingsuren:

Dinsdag tot Vrijdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 18.30

Zaterdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 17.00

Maandag en Zondag
Gesloten

BROODJES - KOFFIE - SALADBAR

EV!

BROODJES - WARME SNACKS - KOUDE SCHOTELS
- ONTBIJT - ONTBIJTMANDEN - BROODMANDEN -
KOFFIE - SALADBAR

Vanzelfsprekend leveren wij aan bedrijven.
Ook voor bedrijfsevenementen, meetings en privéfeesten
hebben wij de perfecte oplossing.

Bespaar uw kostbare tijd door uw broodjes telefonisch te
bestellen

Maak tevens gebruik van onze **SPAARKAART!**

OPENINGSUREN

maandag van 9 - 15u	donderdag van 9 - 15u
dinsdag 9 - 15u	vrijdag van 9 - 15u
woensdag van 7 - 15u	zaterdag van 9 - 15u

zon- en feestdagen GESLOTEN!

L. De Naeyerplein 5, 2830 Willebroek
03 434 20 33 • 0485 36 11 27

Meubelen

J. Van den Bergh

TOONZAAL Meubelen J. Van Den Bergh nv

DÉ VERDELER VAN HET BELGISCHE MEUBEL IN UW STREEK!

Meubelen J. Van den Bergh

Brielen 5
2830 Tisselt (Willebroek)
Tel.: 03 886 66 03

Openingsuren: maandag t/m zaterdag
van 10u00 tot 18u00.
Zondag van 13u30 tot 18u00
Donderdag gesloten

www.meubelenvandenbergh.be

JUWELEN
UURWERKEN

Jan Maes

L. De Naeyerplein 31
2830 Willebroek
03 886 86 26

Bruul 85
2800 Mechelen
015 20 15 21

www.jan-maes-mechelen.be

BOEKSKE

Overwinningstraat 76 - Willebroek

Tel. 03/886.73.84

**Krantenronde
voor 7uur geleverd**

Kristel & Robert
De Maeyer
Visspecialzaak
Traiteur

Openingsuren
wo tot vrij 9u-18u
zat 9u-17u
zon 9u-12u

Ook open op Teestdagen 9u-12u
ma & di gesloten

Vooruitgangsstraat 106 - 2830 Willebroek

Tel: 03 860 93 31

www.visspecialzaak.be

info@visspecialzaak.be

Alle dagen culinair feest

Onze traiteurdienst - voor elke gelegenheid

www.inforegio.be/bloemenwinkel-het-groene-huis-willebroek

Het
Groene
Huis
bloemen & planten

OPENINGSUREN

maandag	12u-18u
dinsdag	gesloten
woensdag	9u30-18u
donderdag	9u30-18u
vrijdag	9u30-18u
zaterdag	9u30-16u
zondag	8u30-13u

Bruidswerk

Geschenken

Grafdecoraties

Bloemschik cursussen

Overwinningstraat 163b, 2830 Willebroek

Tel: 03 860 10 17 GSM: 0478 480 735

KBC Verzekeringen. Altijd een stapje voor.

Je dromen helpen waarmaken en beschermen?
Bij Verzekeringen Spiessens & Wuyts BV helpen we je graag
op weg. We luisteren naar je plannen en bekijken samen
welke verzekeringsoplossingen het best bij je passen.
Maak dus gerust een afspraak, je bent van harte welkom!

KBC Verzekeringen Spiessens & Wuyts BV
A. Van Landeghemplein 1
2830 Willebroek
kantoor.spiessens.wuyts@verz.kbc.be
Ondernemingsnummer BE 0403 552 563

Verzekeringen.
Beweegt met je mee.

MT PRINT FACTORY

ALLE DRUKWERK
GRAFISCH ONTWERP
PRINTEN - SCANNEN
RECLAME EN SIGN
BEDRUKT TEXTIEL

Bestellingen en info

www.mtprintfactory.be

print@mtprintfactory.be

Nieuw: pick up kast!

Dendermondsesteenweg 151/4 - 2830 Willebroek

Afhalen te Willebroek of Londerzeel

op een moment dat u past!

03 866 25 25 - 0468 16 30 64

